

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НА ТЕМУ УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Корпоративна економіка та міжнародний бізнес»

Виконав: студент групи МгКЕМБ-23
Крапивка Антон Дмитрович

Науковий керівник:
д.е.н., професор
Хаустова Євгенія Борисівна

Рецензент:
д.е.н., професор
Пузирьова Поліна Володимирівна

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Навчально-науковий інститут права та сучасних технологій
Кафедра смарт-економіки
Спеціальність 051 Економіка
Спеціалізація
Освітня програма Корпоративна економіка та міжнародний бізнес

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри СЕ

проф. Олешко А. А.

“ ” 20 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ПРОЄКТ) СТУДЕНТУ**

Крапивці Антону Дмитровичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Управління міжнародними інвестиційними проектами.

Науковий керівник роботи д.е.н., проф. Хаустова Є.Б.,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом КНУТД від 03.09.2024 р. №188- уч.

2. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: законодавчі та нормативні документи, фінансова звітність та інша документація ТОВ «NESTLE УКРАЇНА», наукові статті, підручники, посібники, періодичні видання, монографії.

3. Зміст кваліфікаційної роботи. Теоретичні засади управління міжнародними інвестиційними проектами. Поняття та сутність міжнародних інвестиційних проектів. Аналіз сучасних напрямів, тенденцій та особливостей міжнародного інвестування. Методи та інструменти управління експортно-імпортними операціями. Управління міжнародними інвестиційними проектами на прикладі ТОВ «NESTLE УКРАЇНА». Організаційно-економічна характеристика ТОВ «NESTLE Україна». Аналіз ефективності управління інвестиційними проектами ТОВ «NESTLE УКРАЇНА». Виявлення проблем в управлінні міжнародними інвестиціями. Розробка пропозицій щодо управління міжнародними інвестиційними проектами. Науково-практичні рекомендації щодо напрямів розширення міжнародної діяльності підприємства. Використання інформаційних технологій в управлінні міжнародними інвестиційними проектами. Оцінка економічного ефекту від впровадження рекомендацій.

4. Дата видачі завдання 16 вересня листопада 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	16.09.2024	
2	Розділ 1. Теоретичні засади управління міжнародними інвестиційними проектами	22.09.2024	
3	Розділ 2. Управління міжнародними інвестиційними проектами на прикладі ТОВ NESTLE УКРАЇНА	13.10.2024	
4	Розділ 3. Розробка пропозицій щодо управління міжнародними інвестиційними проектами	20.10.2024	
5	Загальні висновки	25.10.2024	
6	Оформлення (чистовий варіант)	27.10.2024	
7	Подача кваліфікаційної роботи науковому керівнику для відгуку	30.10.2024	
8	Подача кваліфікаційної роботи для рецензування (за 14 днів до захисту)	06.11.2024	
9	Перевірка кваліфікаційної роботи на наявність ознак плагіату та текстових співпадінь (за 10 днів до захисту)	17.11.2024	
10	Подання кваліфікаційної роботи на завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	20.11.2024	

Студент

_____ (підпис)

Антон Крапивка
(прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи

_____ (підпис)

Євгенія Хаустова
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

(Крапивка А. Д.). Управління міжнародними інвестиційними проектами. - Рукопис.

Кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 Економіка. Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2024 рік.

Кваліфікаційна робота присвячена вивченню управління міжнародними інвестиційними проектами, що є актуальним у контексті глобалізації, посилення конкуренції на світових ринках та економічної нестабільності. У роботі розглядаються теоретичні аспекти міжнародного інвестування, аналізуються сучасні тенденції та чинники успішності реалізації таких проектів. Емпірична частина базується на дослідженні діяльності компанії Nestle Україна, що дозволило виявити проблеми управління інвестиціями та надати науково-практичні рекомендації з підвищення ефективності їх реалізації.

Особливу увагу приділено використанню інформаційних технологій у процесах управління проектами, оцінці економічного ефекту від запропонованих рекомендацій та розробці стратегій розширення міжнародної діяльності підприємства. Результати роботи можуть бути корисними для практичного застосування у міжнародній інвестиційній діяльності підприємств.

Ключові слова: міжнародні інвестиції, інвестиційний проект, управління, ефективність, Nestle Україна.

ABSTRACT

(Krapivka A. D.). Management of international investment projects. - Manuscript.

Qualification work in specialty 051 Economics. Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, 2024.

The qualification work is devoted to the study of the management of international investment projects, which is relevant in the context of globalization, increased competition in world markets and economic instability. The work considers theoretical aspects of international investment, analyzes current trends and factors of success in the implementation of such projects. The empirical part is based on a study of the activities of Nestle Ukraine, which allowed to identify problems of investment management and provide scientific and practical recommendations for increasing the efficiency of their implementation.

Particular attention is paid to the use of information technologies in project management processes, assessing the economic effect of the proposed recommendations and developing strategies for expanding the international activities of the enterprise. The results of the work may be useful for practical application in the international investment activities of enterprises.

Keywords: international investments, investment project, management, efficiency, Nestle Ukraine.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ	9
1.1 Поняття та сутність міжнародних інвестиційних проектів	99
1.2 Аналіз сучасних напрямів, тенденцій та особливостей міжнародного інвестування.....	1919
1.3 Основні чинники успішної реалізації міжнародних інвестиційних проектів	2929
Висновки до розділу 1	37
РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ НА ПРИКЛАДІ КОМПАНІЇ NESTLE УКРАЇНА	388
2.1 Організаційно-економічна характеристика компанії NESTLE УКРАЇНА	388
2.2 Аналіз ефективності управління інвестиційними проектами компанії Nestle Україна	444
2.3. Виявлення проблем в управлінні міжнародними інвестиціями.....	555
Висновки до розділу 2	59
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ.....	611
3.1. Науково-практичні рекомендації щодо напрямів розширення міжнародної діяльності підприємства.....	611
3.2. Використання інформаційних технологій в управлінні міжнародними інвестиційними проектами.....	700
3.3. Оцінка економічного ефекту від впровадження рекомендацій	755
Висновки до розділу 3.....	79
ВИСНОВКИ.....	800
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	822
ДОДАТКИ.....	877

Актуальність теми магістерської роботи «Управління міжнародними інвестиційними проектами» визначається важливою роллю міжнародних інвестицій у забезпеченні економічного зростання та розвитку країн, зокрема України, у сучасних умовах глобалізації. В умовах економічної нестабільності та конкуренції на світових ринках ефективне управління міжнародними інвестиційними проектами є ключовим фактором залучення іноземного капіталу та стимулювання економіки. Успішне впровадження таких проектів сприяє модернізації виробництва, розвитку інфраструктури та підвищенню рівня технологічної інноваційності підприємств.

На сучасному етапі тема управління міжнародними інвестиційними проектами є широко досліджуваною в теорії та практиці, проте залишається багато питань, пов'язаних із вибором ефективних моделей управління, адаптацією міжнародних стандартів до специфіки окремих країн та секторів економіки. В останні роки з'являється все більше досліджень, присвячених аналізу ризиків міжнародних інвестицій, методам підвищення ефективності управління та оптимізації процесів реалізації проектів. Однак в умовах швидкозмінної економічної та політичної ситуації потреба у вдосконаленні механізмів управління міжнародними інвестиціями зростає, що робить дослідження в цій сфері особливо актуальними.

Перспективність теми полягає в необхідності подальшого розвитку методів оцінки та управління міжнародними інвестиційними проектами з урахуванням сучасних викликів, таких як зростаюча конкуренція за інвестиційні ресурси, ризики політичної нестабільності та зміни у світових інвестиційних потоках. Вивчення та впровадження передових практик управління міжнародними проектами дозволить забезпечити стабільний розвиток підприємств та країн, а також створити нові можливості для економічного зростання на глобальному рівні.

Науково-практичні проблеми управління міжнародними інвестиційними проектами належать до найбільш актуальних, що висвітлюються у сучасній світовій економічній літературі. Дослідженню сутності та особливостей структури управління міжнародними інвестиціями присвячено наукові праці багатьох вчених-

економістів, таких як М.С.Лугова[24], Т.В.Майорова[26], Н.О.Петренко[32], О.М.Петухова[33], В.П.Савчук[41], О.В.Ульянченко[45] та ін. Однак недостатньо дослідженими залишаються ряд теоретичних і практичних питань сутнісного змісту низки категорій, пов'язаних з інвестиційною діяльністю в умовах глобалізації світового господарства та складнощів політичної обстановки. Актуальність теми зумовила постановку цілей і завдань, а також визначила об'єкт і предмет дослідження.

Мета дослідження — дослідити теоретичні аспекти управління міжнародними інвестиційними проектами та проаналізувати ефективність управління міжнародними інвестиціями на прикладі компанії Nestle Україна, а також розробити практичні рекомендації щодо покращення управління та розширення міжнародної діяльності підприємства.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення низки взаємозалежних завдань:

- дати визначення поняття та сутності міжнародних інвестиційних проектів;
- проаналізувати сучасні напрямки, тенденції та особливості міжнародного інвестування;
- виявити основні чинники успішної реалізації міжнародних інвестиційних проектів;
- розглянути організаційно-економічну характеристику компанії Nestle Україна;
- зробити аналіз ефективності управління інвестиційними проектами компанії Nestle Україна;
- визначити проблеми в управлінні міжнародними інвестиціями;
- надати науково-практичні рекомендації щодо напрямів розширення міжнародної діяльності компанії Nestle Україна;
- охарактеризувати використання інформаційних технологій в управлінні міжнародними інвестиційними проектами;
- дослідити оцінку економічного ефекту від впровадження рекомендацій.

Об'єкт дослідження — процеси управління міжнародними інвестиційними проектами в сучасних умовах.

Предмет дослідження — управлінські підходи, методи та інструменти, що застосовуються при реалізації міжнародних інвестиційних проектів на прикладі компанії Nestle Україна.

Методи дослідження. Сучасні методи наукових знань використовувалися для дослідження запропонованої мети та врахування завдань, системний аналіз – для з'ясування сучасних світових тенденцій міжнародної інвестиційної діяльності, логічної послідовності загального, приватного, від вищезазначеного до сьогодення: описовий та порівняльний аналіз, структурний аналіз – для дослідження фінансово-господарської діяльності компанії, узагальнення даних науково-методичних, довідкових джерел;

Інформаційну базу досліджень склали офіційні рейтинги та бази даних зарубіжних та вітчизняних установ (рейтинги зі світових інвестицій, статистичні дані World Bank Group,), монографічна література, статті зарубіжних та вітчизняних науковців у періодичних виданнях, електронні ресурси мережі Інтернет, зокрема офіційні сайти провідних інвестиційних компаній та їх звітність.

Структура роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків, списку використаної літератури, у роботі налічується 15 таблиць, 1 рисунок та 1 додаток. Загальний обсяг роботи складає 88 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ

1.1 Поняття та сутність міжнародних інвестиційних проектів

Розвиток національних промислових підприємств тісно пов'язаний з пошуком інвестиційних ресурсів, які забезпечують їх ефективне функціонування та зростання. Рішення в сфері інвестування мають безпосередній вплив на економічну безпеку суб'єктів господарювання, оскільки пов'язані з потенційними ризиками, з якими стикаються вітчизняні компанії під час здійснення інвестиційної діяльності.

Інвестиції завжди привертали увагу науковців і фахівців, оскільки під час розробки стратегії на будь-якому рівні велике значення надавалося залученню інвесторів або ресурсів, які мають сприяти досягненню стратегічних цілей. Отже, у системі управління бізнесом інвестиції відіграють ключову роль, зважаючи на важливість прийнятих рішень та можливі негативні наслідки для ефективного використання фінансових ресурсів [4, с.162].

У більшості випадків інвестиції визначаються згідно із Законом України «Про інвестиційну діяльність» як майнові та інтелектуальні цінності, що вкладаються у підприємницьку або іншу діяльність з метою отримання прибутку, а також досягнення соціального чи екологічного ефекту [8, с.287].

Міжнародні інвестиційні проекти відіграють ключову роль у розвитку світової економіки та є важливою складовою процесу глобалізації. Вони поєднують інвестиційні ресурси різних країн і спрямовані на реалізацію конкретних економічних або соціальних завдань у міжнародному середовищі.

Міжнародний інвестиційний проект можна визначити як комплекс заходів, спрямованих на досягнення економічних, соціальних чи екологічних цілей у міжнародному середовищі, шляхом залучення інвестицій з різних країн. Такий проект охоплює всі етапи управління інвестиціями, включаючи планування, фінансування, реалізацію та моніторинг результатів. Основна мета міжнародного інвестиційного проекту — створити прибуток для інвесторів і розвивати економіку країни або регіону, де проект реалізується.

Управління міжнародними інвестиційними проектами є складною багаторівневою діяльністю, яка включає планування, організацію, контроль і координацію ресурсів у міжнародному контексті. Такі проекти відрізняються складністю через необхідність урахування правових, економічних, культурних та політичних відмінностей між країнами.

Особливістю міжнародних інвестиційних проектів є те, що вони об'єднують учасників з різних країн, включаючи інвесторів, уряди, транснаціональні корпорації та міжнародні фінансові організації, такі як Світовий банк чи Міжнародний валютний фонд. Завдяки міжнародній співпраці проекти можуть мати широкий масштаб, а їхня реалізація відбувається в умовах різних національних економічних, правових та політичних систем.

Отже, іноземні інвестиції охоплюють усі види майна та інтелектуальної власності, в які іноземні інвестори вкладають свої кошти з метою отримання прибутку. Споживчі інвестиції спрямовані на придбання товарів тривалого використання або нерухомості, що сприяє економії коштів. Інвестиції в компанії, тобто економічні інвестиції, мають на меті отримання прибутку через придбання виробничих фондів. Економічні інвестиції передбачають організацію виробничих процесів з метою отримання доходу. Фінансові інвестиції, або інвестиції в цінні папери, полягають у придбанні активів у формі цінних паперів з метою отримання прибутку, водночас супроводжуються «нормальним» ризиком для цього типу інвестицій[1, с.10].

Інвестиційна активність є ключовим показником економічного розвитку країни. Важливим фактором для зростання економіки є висока інвестиційна діяльність, що досягається шляхом збільшення обсягів реалізованих інвестиційних ресурсів та їх ефективного використання в пріоритетних сферах матеріального виробництва та соціальної сфери.

Інвестиції сприяють створенню виробничого потенціалу на основі нових науково-технічних розробок і визначають конкурентні позиції країн на світових ринках. У той же час залучення іноземного капіталу у вигляді прямих інвестицій,

портфельних вкладень та інших активів відіграє значну роль для багатьох країн, особливо тих, що перебувають у стані економічної або соціальної кризи.

Інвестиції (експорт капіталу) слід розглядати як багатогранний процес. Інвестиції визначаються як довгострокові капіталовкладення в різні прибуткові сектори економіки. Водночас важливо враховувати, що здійснення інвестицій, зокрема іноземних, має бути взаємовигідним, тобто приносити прибуток як інвестору, так і об'єкту інвестування.

Існує кілька основних видів міжнародних інвестиційних проектів, які відрізняються за типом вкладень, ступенем контролю інвесторів та рівнем участі іноземних сторін.

Прямі іноземні інвестиції . Цей вид проектів передбачає пряме володіння іноземними інвесторами контрольного пакету акцій або значну участь у капіталі підприємства. Прямі іноземні інвестиції включають вкладення іноземних інвесторів, які надають їм право контролювати та брати активну участь у діяльності підприємства, що розташоване в країні, відмінній від країни їхнього проживання. Як правило, такі інвестиції охоплюють придбання місцевого бізнесу інвестором, створення нової закордонної філії компанії, а також утворення змішаних або спільних підприємств[22, с.120].

Спільні та іноземні компанії зазвичай засновуються в таких галузях, як торгівля та громадське харчування, промисловість, будівництво, комерційна інфраструктура, наука та наукові послуги, транспорт, зв'язок і фінансовий сектор. Прикладами таких проектів є створення спільних підприємств або придбання компаній за кордоном.

Портфельні інвестиції. Портфельні інвестиційні проекти передбачають купівлю іноземними інвесторами меншого пакету акцій або цінних паперів, що не надає їм прямого контролю над підприємством. Такі інвестиції менш ризикові для інвесторів, але вони мають менший вплив на управління компанією.

Іноземні портфельні інвестиції передбачають набуття права контролю над об'єктом інвестування, основною метою якого є отримання прибутку. Портфельні інвестиції включають вкладення іноземного капіталу в акції (менше ніж 10% від

загального акціонерного капіталу) місцевих компаній, а також в облігації, векселі, інші боргові зобов'язання та державні цінні папери.

Найбільший інтерес для західних портфельних інвесторів представляють такі сектори економіки, як паливно-енергетичний комплекс, алюмінієві заводи, зв'язок та підприємства зв'язку, порти та морський транспорт, виробництво цементу, мінеральних добрив, а також великі гірничодобувні та харчові компанії. Натомість найменший інтерес інвестори виявляють до галузей транспорту, машинобудування та хімічної промисловості.

Спільні інвестиційні проекти. Ці проекти передбачають спільне інвестування кількох компаній з різних країн у один проект. Спільні підприємства часто створюються для поділу ризиків, обміну технологіями та знаннями, а також для виходу на нові ринки.

Міжнародні інфраструктурні проекти. До цієї категорії належать масштабні проекти, спрямовані на будівництво або модернізацію інфраструктури в різних країнах. Часто ці проекти реалізуються за участі урядів, міжнародних фінансових організацій та приватних інвесторів. Наприклад, проекти будівництва доріг, портів, аеропортів, енергетичних мереж.

Зелені інвестиційні проекти. Це інвестиційні проекти, які спрямовані на покращення екологічної ситуації та сталий розвиток. Вони можуть охоплювати енергозбереження, відновлювальні джерела енергії, управління відходами тощо. Зелені проекти є особливо важливими в умовах зростаючої уваги до екологічних проблем [34, с.130].

Прямі іноземні інвестиції є найбільш пріоритетною формою іноземного інвестування з кількох причин. По-перше, вони виступають важливим джерелом додаткових інвестиційних ресурсів, які спрямовуються на розширення виробництва та реалізацію інвестиційних проектів, що підтримують розвиток економіки країни та сприяють створенню нових видів конкурентоспроможної продукції.

По-друге, прямі інвестиції забезпечують доступ до новітніх технологій, технічних знань, сучасних методів управління та маркетингових стратегій. По-третє, вони стимулюють розвиток малого і середнього бізнесу. По-четверте, сприяють

підвищенню рівня зайнятості та доходів населення. По-п'яте, вони прискорюють інтеграцію національної економіки у світове господарство та сприяють розвитку інтеграційних процесів.

Прямі інвестиції можуть забезпечити інвесторам повне володіння компанією-об'єктом або надати можливість фактичного контролю за нею, що іноді потребує володіння понад 10% статутного капіталу. Основними інвесторами є розвинені країни, зокрема США, хоча за останні два десятиліття їх частка в загальному обсязі прямих іноземних інвестицій скоротилася з 55% до 44%. Водночас частка західноєвропейських країн і Японії зросла відповідно з 37% до 44% і з 1% до 10% [37]. Портфельні інвестиції виступають головним джерелом фінансування акцій, що випускаються компаніями, великими корпораціями та приватними банками. У післявоєнний час спостерігається зростання обсягів таких інвестицій, що свідчить про збільшення кількості приватних інвесторів. Основними посередниками в здійсненні іноземних портфельних інвестицій є інвестиційні банки — установи, що працюють на ринку цінних паперів і забезпечують фінансування довгострокових інвестицій.

Рух цих інвестицій визначається різницею в процентних ставках за різними цінними паперами. Зокрема, високі процентні ставки в США привабили значну кількість іноземних інвесторів, зокрема японських. У 70-80-х роках відбулося стрімке зростання міжнародного кредитування, що сприяло формуванню глобальної кредитно-фінансової системи. Міжнародний ринок кредитного капіталу зростав особливо швидкими темпами: з 10 мільярдів доларів у 1960 році до 2395 мільярдів на кінець 1980-х. Основна частина цих операцій припадала на міжбанківські угоди. Основні аспекти міжнародних інвестицій наведені у табл. 1.1.

Ця таблиця демонструє основні аспекти, які відображають суть міжнародних інвестиційних проектів, їхні цілі, критерії успішності, типи інвестицій та вплив на економіку країни-реципієнта.

Таблиця 1.1

Ключові аспекти міжнародних інвестиційних проектів

Аспект	Опис	Приклад
Основні цілі міжнародних інвестицій	Залучення капіталу, розширення ринків збуту, трансфер технологій, створення робочих місць, досягнення сталого розвитку	Інвестиції в будівництво заводу в іншій країні для виробництва екологічної продукції
Завдання міжнародних інвестиційних проектів	Модернізація інфраструктури, підвищення конкурентоспроможності, впровадження інновацій, стимулювання експорту, збільшення зайнятості	Відкриття нових виробництв з використанням передових технологій у сфері альтернативної енергетики
Види міжнародних інвестицій	Прямі інвестиції (власність підприємства), портфельні інвестиції (купівля акцій), спільні підприємства (партнерство місцевих та міжнародних компаній)	Прямі інвестиції в будівництво нафтопереробного заводу, портфельні інвестиції в акції міжнародних компаній, створення спільного підприємства в сфері ІТ
Критерії успішності проектів	Фінансова рентабельність, термін окупності, соціальний вплив, екологічна стійкість, інноваційність, політична стабільність	Окупність інвестицій у 5 років, створення 200 нових робочих місць, екологічна сертифікація виробництва
Роль іноземних інвестицій в економіці	Створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності, покращення інфраструктури, збільшення податкових надходжень, інновації та науковий прогрес	Інвестиції у створення мережі швидкісних залізниць у країні, інвестиції у виробництво електромобілів
Економічний вплив інвестицій	Підвищення ВВП, розвиток нових галузей, підвищення експорту, зростання внутрішнього ринку, покращення балансу платежів	Збільшення експорту автомобілів завдяки іноземним інвестиціям, підвищення конкурентоспроможності національних виробників

Джерело: складено автором за [26]

Міжнародні інвестиційні проекти мають низку особливостей, які відрізняють їх від національних, сюди можна віднести:

Політичні ризики, міжнародні проекти піддаються більш високим політичним ризикам, оскільки вони реалізуються в різних країнах із різним політичним кліматом. Це можуть бути зміни в уряді, політична нестабільність, націоналізація майна або зміни у податковому законодавстві.

Правові особливості, порівняно з національними проектами, міжнародні інвестиційні проекти потребують детального вивчення правових норм кількох країн. Кожна країна має власну систему регулювання іноземних інвестицій, включаючи вимоги до ліцензування, регулювання валютного контролю, митні правила тощо.

Культурні відмінності, міжнародні інвестиційні проекти стикаються з проблемами, пов'язаними з культурними відмінностями між країнами-учасницями. Відмінності у підходах до ведення бізнесу, мовні бар'єри, відмінності в етикеті та діловій культурі можуть суттєво вплинути на ефективність проекту.

Коливання валютних курсів, одним із ключових ризиків міжнародних проектів є валютні коливання. Коли проект реалізується в одній країні, а фінансується з іншої, коливання валютних курсів можуть суттєво вплинути на вартість проекту та прибутковість інвестицій.

Труднощі в координації, міжнародні інвестиційні проекти потребують значно більшої координації між учасниками з різних країн, ніж національні. Взаємодія між різними юридичними, фінансовими та культурними системами потребує злагодженої роботи, яка інколи є складною для реалізації на практиці.

Фінансові можливості, міжнародні проекти часто передбачають доступ до більш значних фінансових ресурсів, оскільки вони залучають інвестиції з різних країн та міжнародних фінансових інституцій. Це дозволяє реалізовувати більш масштабні проекти з високим рівнем інновацій [25, с.80].

Останнім часом на міжнародному ринку активно застосовуються нетрадиційні форми довгострокового фінансування, зокрема проектне фінансування, яке передбачає надання великих кредитів під конкретні промислові проекти компаній. Така форма довгострокового кредитування дедалі більше наближається до прямого інвестування. Проте, попри очевидну прибутковість цих проектів, іноземні інвестори поки що утримуються від здійснення значних інвестицій.

Таким чином, міжнародні інвестиційні проекти мають комплексний характер і відрізняються від національних проектів за масштабами, рівнем ризиків та управлінськими підходами. Вони вимагають спеціальних знань у галузі

міжнародного права, економіки, фінансів та управління, а також вміння долати бар'єри, пов'язані з політичними, правовими та культурними відмінностями між країнами.

Сутність міжнародних інвестиційних проектів полягає у взаємодії між різними суб'єктами господарювання, урядами та міжнародними фінансовими установами для досягнення загальної мети. Ці проекти об'єднують ресурси і компетенції різних сторін, що дозволяє створювати синергію і розвивати нові галузі бізнесу або поліпшувати існуючі.

Міжнародні інвестиційні проекти створюються з метою досягнення стратегічних економічних, соціальних та екологічних цілей на міжнародному рівні. Вони можуть охоплювати різні сфери, такі як інфраструктура, енергетика, промисловість, екологія та інновації. Основні цілі та завдання цих проектів включають залучення інвестиційного капіталу, одним із ключових завдань міжнародних інвестицій є залучення фінансових ресурсів, які можуть бути недоступними або обмеженими на національному рівні. Інвестиції сприяють розвитку інфраструктури, модернізації підприємств, створенню робочих місць і підвищенню конкурентоспроможності на світовому ринку.

Міжнародні інвестиційні проекти часто націлені на впровадження новітніх технологій, методів управління та знань, які можуть бути відсутні в країні-реципієнті. Це сприяє підвищенню ефективності виробництва та конкурентних переваг країни, яка приймає інвестиції [47, с.50].

Для багатьох компаній, що беруть участь у міжнародних проектах, однією з головних цілей є вихід на нові ринки. Це дозволяє не тільки збільшити обсяги виробництва та продажу продукції, але й зміцнити позиції на глобальному рівні.

Іноземні інвестиції можуть стимулювати зростання економіки країни через створення нових підприємств, збільшення обсягів виробництва та покращення якості товарів та послуг. Вони також можуть сприяти збільшенню експорту, що позитивно впливає на національну економіку.

Багато міжнародних інвестиційних проектів спрямовані на досягнення сталого розвитку шляхом впровадження екологічних та соціально орієнтованих

ініціатив. Такі проекти, як «зелені» інвестиції в альтернативну енергетику, зменшення викидів парникових газів та раціональне використання природних ресурсів, допомагають досягати екологічних цілей на міжнародному рівні.

Іноземні інвестиції мають значний вплив на економічний розвиток країн і можуть виступати потужним каталізатором для зростання. До головних результуючих складових міжнародних інвестицій можна віднести створення нових робочих місць. Завдяки залученню іноземного капіталу відкриваються нові підприємства та виробництва, що стимулює зайнятість у різних секторах економіки. Це сприяє зниженню рівня безробіття та покращенню добробуту населення.

Також іноземні інвестиції, особливо у формі прямих іноземних інвестицій, часто супроводжуються впровадженням сучасних технологій, покращенням управлінських практик та обміну знаннями. Це підвищує продуктивність та конкурентоспроможність національних компаній на міжнародному ринку.

Міжнародні інвестиційні проекти, спрямовані на розвиток інфраструктури, таких як дороги, порти, енергетика, мають позитивний вплив на економіку країни. Вони покращують умови для бізнесу, сприяють розвитку внутрішньої торгівлі та полегшують доступ до міжнародних ринків[48,р.735].

Завдяки розвитку бізнесу та економічної активності через міжнародні інвестиції, держава отримує додаткові податкові надходження, які можуть бути спрямовані на розвиток соціальних програм, охорони здоров'я, освіти та інших сфер. Іноземні інвестиції можуть сприяти покращенню платіжного балансу країни, оскільки вони збільшують обсяги експорту, залучають іноземну валюту та зменшують залежність від зовнішнього боргу. Завдяки міжнародним інвестиційним проектам країни отримують можливість інтегруватися в світову економіку, брати участь у глобальних ланцюгах постачань та залучати міжнародних партнерів для співробітництва.

Іноземні інвестиції часто є джерелом інновацій та новітніх технологій, що сприяє модернізації виробництв, підвищенню ефективності та впровадженню передових рішень у різних галузях.

Для того щоб оцінити успішність міжнародного інвестиційного проекту, застосовуються різноманітні критерії. Основними з них є:

Фінансова рентабельність. Це один із головних критеріїв, який оцінює досягнення проектом очікуваних фінансових результатів. Включає аналіз рентабельності інвестицій (ROI), чистої поточної вартості (NPV) та внутрішньої норми прибутковості (IRR). Фінансова рентабельність є ключовим показником для інвесторів, які вкладають кошти з метою отримання прибутку[53].

Термін окупності. Важливим критерієм є період, за який інвестовані кошти повертаються у вигляді прибутку. Чим коротший термін окупності, тим більше проект приваблює інвесторів, оскільки вони отримують швидке повернення своїх вкладень.

Соціальний вплив. Успішність проекту також може оцінюватися з точки зору його впливу на соціальні аспекти: створення робочих місць, підвищення рівня життя, доступ до нових послуг та продуктів для місцевого населення. Соціальний вплив важливий для проектів, що підтримуються державами або міжнародними організаціями.

Економічний ефект для країни-реципієнта. Оцінюється внесок проекту в економіку приймаючої країни: зростання ВВП, розвиток інфраструктури, збільшення обсягів експорту, створення нових підприємств та галузей економіки.

Екологічна стійкість. Особливо актуальним цей критерій є для проектів, пов'язаних із природоохоронною діяльністю або впливом на навколишнє середовище. Інвестори та міжнародні організації оцінюють, наскільки проект відповідає вимогам сталого розвитку та екологічних стандартів.

Інноваційність та технологічний розвиток. Якщо проект включає інноваційні рішення або технології, це є важливим показником його успішності. Інвестиції у високотехнологічні галузі можуть створювати значні конкурентні переваги для підприємств і країн.

Політична та правова стабільність. Успішність міжнародного інвестиційного проекту багато в чому залежить від стабільності політичного та правового

середовища в країні-реципієнті. Важливими аспектами є прозорість регуляторних процесів, гарантії прав власності та інвестиційного захисту.

Міжнародні інвестиційні проекти мають величезне значення як для країн, що залучають іноземні інвестиції, так і для інвесторів. Вони забезпечують взаємовигідну співпрацю на міжнародній арені, сприяють розвитку світової економіки та сприяють впровадженню інновацій. Управління такими проектами потребує спеціальних знань у галузі міжнародного бізнесу, права, економіки та фінансів, а також вміння адаптуватися до різних умов ведення бізнесу в різних країнах.

Таким чином, міжнародні інвестиційні проекти є не лише інструментом економічного розвитку, а й важливим елементом глобальної інтеграції та співпраці, що має значний вплив на всі аспекти управління сучасними підприємствами.

1.2 Аналіз сучасних напрямів, тенденцій та особливостей міжнародного інвестування

Сучасна система міжнародних економічних відносин значною мірою визначається основними тенденціями у міждержавній інвестиційній взаємодії, що обумовлено зростанням глобалізаційних процесів на всіх рівнях. Ситуація на світовому ринку та у національних економіках відображає значний інтерес як розвинених країн, так і держав з перехідною економікою у збільшенні обсягів залучення іноземних інвестицій. Це є важливою умовою для активного розвитку світової економічної системи, впровадження та поширення передових технологій, освоєння нових ринків, а також формування знань і людського капіталу. В останні роки основні інвестиційні потоки були спрямовані на фінансову підтримку цих напрямів [2, с.18].

Завдяки глобалізації та технологічному прогресу інвестори отримали можливість вкласти капітал у різноманітні проекти та компанії в різних частинах світу. Це, у свою чергу, забезпечує економічний розвиток країн-реципієнтів інвестицій і розширює горизонти для інвесторів. Проте, існує низка тенденцій та викликів, які впливають на сучасні напрями міжнародного інвестування.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) — цей вид інвестицій передбачає довгострокове вкладення капіталу в іноземні підприємства для отримання контролю або значного впливу на їхню діяльність. Прямі іноземні інвестиції є важливим джерелом економічного розвитку країн з перехідною та розвинутою економіками. ПІІ сприяють передаванню технологій, створенню робочих місць та підвищенню кваліфікації місцевих працівників. В останні роки спостерігається тенденція до збільшення обсягів ПІІ у країни, що розвиваються, зокрема в Азії та Африці, де швидко зростає споживчий ринок і є великий потенціал для економічного зростання. Таблиця 1.2 ілюструє динаміку припливу прямих іноземних інвестицій (ПІІ) за групами країн у період 2018-2023 років. За цей час можна простежити кілька ключових тенденцій.

Таблиця 1.2

Приплив прямих іноземних інвестицій у світі та за групами країн, млн долл.

США, 2018-2023 рр.

Групи країн	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Розвинені країни	700,000	720,000	600,000	760,000	820,000	850,000
Країни, що розвиваються	500,000	520,000	480,000	540,000	560,000	580,000
Країни з перехідною економікою	60,000	65,000	55,000	70,000	75,000	80,000
Загалом у світі	1 260,000	1 305,000	1 135,000	1 370,000	1 455,000	1 510,000

Джерело: складено автором за [50]

Розвинені країни — це країни з високим рівнем економічного розвитку (наприклад, США, ЄС, Японія).

Країни, що розвиваються — це економіки Азії, Африки, Латинської Америки (наприклад, Індія, Бразилія, Нігерія).

Країни з перехідною економікою — це країни, які переходять від планової до ринкової економіки (наприклад, країни СНД, деякі країни Східної Європи).

Розвинені країни традиційно залишаються основними реципієнтами ПІІ, хоча у 2020 році спостерігається тимчасове падіння інвестицій через вплив пандемії COVID-19, яка спричинила глобальні економічні кризи. Проте вже з 2021 року помітне значне відновлення інвестицій, і у 2023 році обсяг ПІІ в розвинені країни оцінюється на рівні 850 млрд доларів США, що є найбільшим показником за весь період.

Країни, що розвиваються, продемонстрували стабільний приплив ПІІ протягом досліджуваного періоду. Хоча також спостерігалось падіння у 2020 році через глобальні виклики, їхні економіки виявилися досить стійкими, і вже у 2021 році інвестиції почали відновлюватися. У 2023 році прогнозується, що приплив ПІІ до країн, що розвиваються, досягне 580 млрд доларів США, що вказує на зростання їхньої привабливості для інвесторів, особливо у таких регіонах, як Азія та Африка.

Країни з перехідною економікою, хоча й отримують менший обсяг ПІІ у порівнянні з розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, демонструють поступове зростання інвестицій. Це може бути пов'язано з модернізацією їхніх економік та поступовим покращенням інвестиційного клімату. У 2023 році очікується, що ці країни залучать близько 80 млрд доларів США іноземних інвестицій.

Загальний приплив ПІІ у світі відновився після спаду в 2020 році, пов'язаного з пандемією. Починаючи з 2021 року, відновлення глобальної економіки сприяло зростанню інвестицій. У 2023 році приплив ПІІ прогнозується на рівні 1,51 трлн доларів США, що перевищує показники попередніх років. Це вказує на підвищення активності інвесторів і покращення світової економічної ситуації.

Загалом, таблиця демонструє важливу роль розвинених країн як ключових реципієнтів ПІІ, водночас підкреслюючи зростання ролі країн, що розвиваються, та поступове зміцнення економік з перехідною структурою.

У 2018 році завершилося тривале зниження інвестицій у нові виробничі потужності в обробній промисловості, що призвело до зростання вартості заявлених проєктів на 35% у порівнянні з низьким рівнем 2017 року. У країнах, що

розвиваються, де інвестиції у виробництво відіграють ключову роль у промисловому розвитку, основне зростання спостерігалось в Азії, яке було зумовлено капіталомісткими проектами у сфері переробки природних ресурсів [10].

Наведена табл. 1.3 дозволяє оцінити зміну розподілу прямих іноземних інвестицій у різних групах країн у відсотковому відношенні до загального світового обсягу.

Таблиця 1.3

Приплив прямих іноземних інвестицій за групами країн, % від світового обсягу, 2018-2023 рр

Групи країн	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Розвинені країни,%	55,6%	55,2%	52,9%	55,5%	56,3%	56,3%
Країни, що розвиваються,%	39,7%	39,8%	42,3%	39,4%	38,5%	38,4%
Країни з перехідною економікою, %	4,8%	5,0%	4,8%	5,1%	5,2%	5,3%
Загалом у світі	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Джерело: складено автором за [50]

Таблиця відображає відсотковий розподіл припливу прямих іноземних інвестицій (ПІІ) за трьома групами країн — розвиненими країнами, країнами, що розвиваються, і країнами з перехідною економікою — протягом періоду 2018-2023 років. Аналіз даних показує декілька важливих тенденцій у глобальних потоках інвестицій.

Розвинені країни з року в рік зберігають свою провідну позицію у залученні іноземних інвестицій. Відсоток припливу ПІІ в ці країни коливається в межах 52,9%-56,3%. Це пояснюється високою інституційною стабільністю, розвиненою інфраструктурою, інноваційним потенціалом та високою якістю ринків у цих країнах. Особливо ці країни приваблюють інвесторів у технологічний сектор, що демонструє активне зростання.

Примітна, що у 2020 році частка ПІІ у розвинені країни знизилася до 52,9%, що можна пояснити впливом пандемії COVID-19, яка призвела до скорочення

глобальних інвестиційних потоків. Проте вже у 2021 році розвинені країни швидко відновили свою позицію, і частка ПІІ знову зросла до 55,5%. У 2023 році прогнозується подальше зміцнення їхньої ролі, коли частка ПІІ може досягти 56,3%, що вказує на поступове повернення інвестиційної активності.

Країни, що розвиваються, займають стабільно значну частку глобальних ПІІ, яка коливається від 38,4% до 42,3% у різні роки. Особливий пік припадає на 2020 рік, коли частка ПІІ у ці країни досягла 42,3%. Це можна пояснити тим, що деякі економіки, що розвиваються, особливо в Азії (наприклад, Китай та Індія), швидше оговталися від кризи, викликані пандемією, і змогли продовжити залучення іноземних інвесторів[52].

Незважаючи на загальну нестабільність у глобальній економіці, країни, що розвиваються, продовжують приваблювати іноземні інвестиції, особливо в такі сектори, як інфраструктура, зелена економіка та цифрові технології. Однак починаючи з 2021 року, частка ПІІ в цих країнах поступово знижується, досягнувши 38,4% у 2023 році. Це свідчить про певний перерозподіл інвестицій на користь розвинених країн, які швидше відновлюються після пандемії.

Частка ПІІ в країні з перехідною економікою є найменшою серед усіх груп країн, проте протягом аналізованого періоду вона поступово зростає: з 4,8% у 2018 році до 5,3% у 2023 році. Ці країни, до яких належать держави СНД, деякі країни Східної Європи, показують позитивну динаміку у залученні іноземного капіталу.

Причини такого зростання можуть полягати у структурних реформах, проведених у цих країнах, покращенні інвестиційного клімату та лібералізації економік. Також важливим фактором є наявність невикористаних ринків і ресурсів, що приваблює інвесторів. Зростання частки ПІІ у країні з перехідною економікою свідчить про їхню здатність інтегруватися у світову економіку та адаптуватися до сучасних глобальних викликів.

Загальний тренд показує стабілізацію потоків ПІІ після значного спаду у 2020 році, пов'язаного з пандемією COVID-19. Після глобального шоку світова економіка поступово відновлюється, і це знаходить відображення у зростанні

обсягів іноземних інвестицій. Важливими факторами, що впливають на динаміку ПІІ, є зміна інвестиційних пріоритетів у бік зеленої економіки та технологічних інновацій, а також продовження інтеграції країн, що розвиваються, у глобальні економічні процеси[27, с.74].

Таблиця демонструє, що розвинені країни продовжують домінувати в глобальних потоках ПІІ, хоча країни, що розвиваються, зберігають стабільну частку, особливо завдяки зростанню економік Азії. Країни з перехідною економікою поступово покращують свої позиції, хоча їх частка в загальносвітових обсягах залишається невеликою.

Таблиця 1.4 дає змогу проаналізувати розподіл вивозу прямих іноземних інвестицій за групами країн у відсотковому співвідношенні до загального обсягу за період 2018-2023 років.

Таблиця 1.4

Вивіз прямих іноземних інвестицій за групами країн, % від світового обсягу, 2018-2023 рр.

Групи країн	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Розвинені країни,%	65,7	64,8	62,5	63,6	64,3	64,0
Країни, що розвиваються,%	30,2	30,9	32,1	31,0	30,5	30,7
Країни з перехідною економікою, %	4,1	4,3	5,4	5,4	5,2	5,3
Загалом у світі%	100	100	100	100	100	100

Джерело: складено автором за [50]

Розвинені країни залишаються головним джерелом вивозу ПІІ, на які припадає понад 60% світового обсягу інвестицій у кожному з аналізованих років. У 2018 році їх частка становила 65.7%, проте протягом наступних років спостерігається незначне зниження до 62.5% у 2020 році, що можна пояснити впливом пандемії COVID-19, яка значно вплинула на економічну активність у розвинених країнах і призвела до скорочення інвестиційних потоків.

Проте, незважаючи на незначні коливання, розвинені країни швидко відновлюються, і вже у 2021 році їх частка у вивозі ПШ знову зростає до 63.6%. Це вказує на те, що ці країни продовжують відігравати ключову роль у глобальних інвестиційних процесах завдяки своїм розвиненим фінансовим ринкам, сильним економікам, високій інвестиційній привабливості та здатності підтримувати довгострокові інвестиційні програми [31, с.397].

Країни, що розвиваються, протягом останніх років демонструють зростаючу роль у вивозі ПШ, хоча їх частка не настільки висока, як у розвинених країн. У 2018 році частка ПШ, вивезених країнами, що розвиваються, становила 30.2%, і до 2020 року вона зросла до 32.1%. Цей ріст частки пояснюється тим, що багато країн, що розвиваються, особливо в Азії (наприклад, Китай та Індія), стали активними експортерами капіталу завдяки своїм швидкозростаючим економікам, інвестиціям у закордонні інфраструктурні проекти та розширенню технологічних секторів.

Однак починаючи з 2021 року, частка ПШ, вивезених країнами, що розвиваються, дещо знижується, стабілізуючись на рівні 30.7% у 2023 році (за оцінками). Це може бути пов'язано із внутрішніми економічними викликами, які ці країни зазнають через зміни у глобальному ринковому середовищі, а також із тим, що основні ринки для інвестування в цих країнах уже значною мірою насичені.

Хоча частка країн з перехідною економікою у вивозі ПШ є найнижчою серед усіх груп країн, вона демонструє незначне, але стабільне зростання. У 2018 році частка цих країн у світовому обсязі вивозу ПШ становила 4.1%, а до 2020 року вона зросла до 5.4%. Це свідчить про підвищену інвестиційну активність з боку цих країн, які проводять економічні реформи та прагнуть активніше інтегруватися у глобальну економіку.

До країн з перехідною економікою належать держави Східної Європи та СНД, які проходять процеси ринкової трансформації. Їх економічний потенціал все більше привертає увагу іноземних інвесторів, що дозволяє цим країнам накопичувати капітал та розвивати зовнішньоекономічні зв'язки.

Загалом, структура вивозу ПШ свідчить про поступову стабілізацію після глобальних економічних викликів, пов'язаних із пандемією COVID-19. Найбільші

зміни спостерігаються у 2020 році, коли розвинені країни тимчасово скоротили свій вивіз ПІІ через глобальну рецесію. Проте після подолання гострої фази кризи ці країни почали швидко відновлювати активність, що відображається у збільшенні їх частки у 2021 та 2022 роках [12, с.25].

Країни, що розвиваються, продовжують збільшувати свою роль у глобальних інвестиційних процесах, особливо завдяки високим темпам зростання економік Азії та Латинської Америки, проте їх частка стабілізується через внутрішні проблеми, зокрема інфляційні ризики та нестабільність валютних ринків.

Країни з перехідною економікою, хоч і залишаються відносно невеликими експортерами капіталу, поступово нарощують свою присутність на глобальних ринках, що може бути індикатором їхнього прогресу в економічному розвитку та інтеграції в світову економіку.

Необхідно розглянути галузеві пріоритети інвесторів.

Технологічний сектор залишається одним із найпривабливіших для міжнародних інвестицій. ІТ-компанії, штучний інтелект, фінансові технології (FinTech) та блокчейн є одними з ключових напрямків інвестування. Основними центрами технологічного інвестування залишаються США, Китай, Індія та Європейський Союз. Інвестори фокусуються на таких інноваціях, як хмарні технології, штучний інтелект, автоматизація та кібербезпека. Технологічні компанії, які швидко зростають, приваблюють значні портфельні інвестиції та венчурний капітал.

Інфраструктурні проєкти стають дедалі важливішими для інвесторів, оскільки вони забезпечують тривалі та стабільні доходи. Інвестиції спрямовуються на будівництво доріг, портів, аеропортів, електростанцій та інших стратегічно важливих об'єктів. Водночас, акцент робиться на зелену інфраструктуру, включаючи відновлювані джерела енергії, розвиток екологічно чистого транспорту та енергоефективні будівлі.

Інвестиції в інфраструктуру є важливими як для розвинених країн, так і для країн, що розвиваються. Наприклад, в Африці велика частина інвестицій спрямована

на будівництво транспортних мереж і розвиток електропостачання, тоді як у Європі і США пріоритетом є екологічна модернізація наявної інфраструктури.

Останнім часом спостерігається значне зростання інвестицій у "зелену економіку". Це пов'язано з глобальним переходом до більш екологічних і стійких економічних моделей. Інвестори дедалі більше зацікавлені в проєктах, що пов'язані з відновлюваними джерелами енергії, такими як сонячна та вітрова енергетика, а також з технологіями, що знижують викиди вуглекислого газу [34, с.131].

Країни Європейського Союзу активно підтримують інвестиції у проєкти, спрямовані на досягнення вуглецевої нейтральності до 2050 року. Це створює численні можливості для міжнародних інвесторів у галузях електроенергетики, автомобільної промисловості, будівництва та інфраструктури.

Інвестиції в інноваційні стартапи стають дедалі популярнішими, особливо у технологічно розвинених регіонах світу. Стартапи часто є джерелом передових технологій, нових бізнес-моделей та креативних підходів до вирішення сучасних проблем.

Венчурні фонди продовжують бути основними інвесторами в стартапи, особливо в галузі ІТ, біотехнологій, фінансових технологій та штучного інтелекту. США залишається світовим лідером за обсягами венчурного капіталу, однак Китай, Індія та країни Європи також активно розвивають цей сегмент.

Стартапи, які працюють у галузі штучного інтелекту, електронної комерції, охорони здоров'я та фінансових технологій, приваблюють найбільші інвестиції завдяки високому потенціалу зростання та значним можливостям для масштабування.

До основних тенденцій міжнародного інвестування можна віднести такі:

1. Підвищення уваги до стійких та відповідальних інвестицій (ESG-інвестування). У світі зростає інтерес до інвестицій, які враховують екологічні, соціальні та управлінські фактори (Environmental, Social, Governance – ESG). Інвестори дедалі більше надають перевагу компаніям, які демонструють відповідальне ставлення до навколишнього середовища та соціальних питань, таких як права працівників та прозорість управління. Ця тенденція є наслідком

змін у споживчих настроях і політиці регуляторів, які стимулюють більш екологічно та соціально відповідальний бізнес.

2. Диджиталізація та використання фінансових технологій. Розвиток фінансових технологій, таких як блокчейн, штучний інтелект і автоматизовані системи аналізу даних, відкриває нові можливості для міжнародного інвестування. Завдяки диджиталізації фінансових ринків інвестори отримують доступ до нових інструментів управління ризиками та можуть оперативно здійснювати операції з активами на міжнародному рівні.

3. Зміна географічних пріоритетів інвесторів. Традиційно найбільше інвестицій спрямовувалося в розвинуті країни, такі як США, ЄС та Японія. Однак останнім часом спостерігається зміна пріоритетів у бік ринків, що розвиваються. Азійські країни, зокрема Китай та Індія, залучають значні інвестиції завдяки швидкому економічному зростанню та великим споживчим ринкам. Африканські країни також починають залучати більше інвестицій у такі сектори, як інфраструктура, енергетика та технології.

Але є й об'єктивні особливості міжнародного інвестування. Кожна країна має свої законодавчі норми та регуляції щодо іноземних інвестицій. У деяких країнах інвесторам можуть бути обмежені права на придбання стратегічних активів або необхідно дотримуватися жорстких вимог щодо співпраці з місцевими партнерами. Це створює додаткові виклики для інвесторів, оскільки вони повинні детально вивчати місцеві закони та пристосовувати свою діяльність до регіональних умов.

Політичні ризики завжди були однією з основних проблем для міжнародних інвесторів. Конфлікти, зміна урядів або раптова зміна економічної політики можуть призвести до суттєвих втрат для інвесторів.

Наприклад, інвестиції в країни з високим рівнем політичної нестабільності можуть бути піддані ризикам націоналізації активів або обмеженням на виведення прибутків за кордон.

Одна з особливостей міжнародного інвестування полягає в тому, що інвестори стикаються з ризиком зміни вартості валюти країни, в яку вони

інвестують. Валютні коливання можуть суттєво впливати на прибутковість інвестицій, особливо в умовах глобальних економічних криз[49, р.118].

Інвесторам також доводиться враховувати культурні особливості країн, у які вони інвестують. Відмінності в бізнес-культурі, споживчих перевагах та стилі ведення переговорів можуть ускладнювати процес прийняття рішень та управління активами.

Сучасне міжнародне інвестування є складним та багатограним процесом, який відображає загальні тенденції глобалізації, диджиталізації та зростання відповідальності бізнесу перед суспільством. Прямі іноземні інвестиції, портфельні інвестиції та венчурний капітал є ключовими напрямками, які сприяють економічному зростанню та розвитку інновацій у світі.

Однак, разом із можливостями інвестори стикаються з численними викликами, такими як політичні ризики, регуляторні обмеження та валютні коливання. У такому контексті ключовим завданням для інвесторів є пошук балансу між ризиками та прибутками, а також адаптація до нових реалій глобальної економіки.

1.3 Основні чинники успішної реалізації міжнародних інвестиційних проєктів.

Реалізація міжнародних інвестиційних проєктів — це не просто процес управління фінансовими ресурсами, а й складна система взаємодії з багатьма факторами, що визначають їхній успіх. У світі сучасного бізнесу ключові елементи, такі як ефективне планування, вибір джерел фінансування, оцінка ризиків, політична стабільність і партнерські відносини, грають вирішальну роль. Однак не менш важливо використовувати сучасні технології, які допомагають адаптувати проєкт до швидкоплинних умов світового ринку.

До основних факторів успішної реалізації міжнародних інвестиційних проєктів можна віднести такі:

- Ефективне планування і менеджмент
- Правильний вибір джерел фінансування

- Оцінка ризиків та їх мінімізація
- Вплив політичного та економічного середовища країни
- Партнерство з місцевими компаніями та урядами
- Використання сучасних технологій та інноваційних рішень

Розглянемо докладніше кожен із чинників.

Ефективне планування та менеджмент — шлях до гармонії між ідеєю та результатом. Успіх будь-якого інвестиційного проєкту починається з детального планування. Незалежно від того, наскільки привабливою є ідея, її реалізація потребує чіткої стратегії, яка передбачає всі можливі сценарії розвитку подій. Ефективне планування включає в себе детальний аналіз ринку, прогнозування можливих перешкод і розробку планів на випадок непередбачених ситуацій.

Крім того, важливо мати професійну команду менеджерів, здатних контролювати всі етапи реалізації проєкту. Відповідальний менеджмент гарантує, що кожен крок буде виконаний своєчасно і з максимальною ефективністю. Менеджери повинні не тільки координувати роботу підлеглих, а й вміти швидко реагувати на зміни, адаптуючи стратегії до нових умов ринку. Однак, головне завдання менеджменту — це збереження гармонії між ідеєю проєкту та кінцевими результатами.

Правильний вибір джерел фінансування — баланс між можливостями та ризиками. Фінансування — це серце будь-якого інвестиційного проєкту. Вибір джерел фінансування може суттєво вплинути на успіх проєкту, оскільки різні джерела мають свої особливості та ризики.

Правильний вибір джерел фінансування є одним із ключових елементів успіху міжнародних інвестиційних проєктів. Це рішення визначає, наскільки стабільно і ефективно можна реалізувати проєкт, уникнувши фінансових труднощів. Важливо не тільки знайти ресурси, але й зробити це таким чином, щоб зберегти гнучкість і мінімізувати ризики для компанії [30, с.46].

Одним із варіантів є використання власних коштів, які компанія накопичила у вигляді прибутку або резервів. Це дозволяє повністю контролювати процес реалізації проєкту, оскільки відсутня залежність від зовнішніх інвесторів або

кредиторів. Однак тут постає проблема обмеженості ресурсів: не завжди власні фінансові можливості достатні для масштабних міжнародних ініціатив. Крім того, використання внутрішніх коштів означає, що вони не можуть бути спрямовані на інші перспективні напрямки розвитку компанії, що теж слід враховувати.

Зовнішнє фінансування дає змогу залучити більше ресурсів. Найпоширенішим варіантом тут є кредити. Вони дають швидкий доступ до значних сум, необхідних для масштабних проєктів, але водночас створюють фінансове навантаження через відсоткові платежі та обов'язкове погашення боргу. Для деяких проєктів це може бути непосильним тягарем, особливо у випадку, коли виникають непередбачувані труднощі. З іншого боку, компанія зберігає контроль над проєктом і не змушена віддавати частку бізнесу, як це відбувається у випадку залучення інвесторів.

Ще один спосіб фінансування — випуск акцій. Він дозволяє залучити значні ресурси без необхідності обслуговувати борг, однак при цьому компанія втрачає частку свого контролю, адже нові акціонери отримують право брати участь у прийнятті рішень. Водночас залучення довгострокових інвесторів може стати джерелом не лише фінансів, а й корисного досвіду, який допоможе ефективніше реалізувати проєкт.

Інвестори з венчурних фондів також можуть стати важливим джерелом фінансування для ризикових або інноваційних проєктів. Однак такі інвестори, як правило, очікують високої рентабельності та швидких результатів, що може тиснути на компанію. Таке фінансування, хоч і привабливе, потребує детального обґрунтування стратегії проєкту і готовності поступитися часткою власності на користь інвесторів.

Державні гранти і субсидії можуть стати суттєвим стимулом для міжнародних проєктів, особливо якщо уряд зацікавлений у розвитку конкретних секторів економіки. Такі програми надають безповоротне фінансування, однак їхній обсяг зазвичай обмежений, а процедура отримання — складна і довготривала. Проте, державна підтримка додає проєкту надійності в очах інших інвесторів і допомагає залучити додаткові ресурси[35].

Ще однією альтернативою є міжнародні фінансові організації, такі як Світовий банк або ЄБРР. Вони можуть стати джерелом великих коштів на вигідних умовах, однак висувають жорсткі вимоги щодо прозорості й управління проектом. Це допомагає підвищити стандарти роботи компанії, але водночас накладає певні обмеження, зокрема у сфері управління ресурсами.

На практиці більшість компаній обирають комбіноване фінансування — поєднання власних коштів і зовнішніх джерел. Такий підхід дозволяє збалансувати ризики, зберігаючи контроль над проектом і одночасно забезпечуючи його достатнім обсягом фінансових ресурсів.

Оцінка ризиків та їх мінімізація — гарантія стабільного розвитку. Жоден проект не може бути реалізований без ризиків. Їх оцінка та мінімізація є одним із найбільш важливих аспектів у реалізації міжнародних інвестиційних проектів. Ризики можуть бути як внутрішніми (невдача у виробництві, затримка термінів), так і зовнішніми (зміни в законодавстві, нестабільна економічна ситуація).

Одним із ключових підходів до управління ризиками є розробка планів їх мінімізації. Це включає детальний аналіз можливих загроз та розробку альтернативних сценаріїв. Важливу роль відіграє і страхування проекту від можливих фінансових втрат. Крім того, активний моніторинг ринку та зміни у законодавстві дозволяють заздалегідь передбачити можливі проблеми та вчасно на них відреагувати.

Вплив політичного та економічного середовища — стабільність як запорука успіху. Політична та економічна ситуація у країні безпосередньо впливає на реалізацію міжнародних інвестиційних проектів. Інвестори, як правило, прагнуть вкладати свої кошти у стабільні ринки, де ризик змін у законодавстві або економічних потрясінь є мінімальним. Однак нестабільність може як обмежувати можливості для інвестицій, так і створювати нові ринки для тих, хто готовий ризикувати[23, с.85].

Економічне середовище також важливе, оскільки макроекономічні показники країни (інфляція, ВВП, курс валюти) можуть суттєво вплинути на дохідність проекту. Відтак, перед початком реалізації проекту важливо провести

глибокий аналіз політичного клімату та економічної ситуації у країні, оцінити їх можливий вплив на проєкт та розробити стратегії для мінімізації ризиків, пов'язаних із цими факторами.

Партнерство з місцевими компаніями та урядами — об'єднання ресурсів та знань. Міжнародні інвестиційні проєкти рідко досягають успіху без залучення місцевих партнерів. Місцеві компанії можуть допомогти адаптувати проєкт до умов внутрішнього ринку, забезпечити його необхідними ресурсами та знаннями про місцеву специфіку. Крім того, співпраця з урядами країн дозволяє отримати доступ до вигідних умов, таких як податкові пільги або державні програми підтримки інвестицій.

Таке партнерство не тільки знижує ризики, а й сприяє швидшій реалізації проєкту, оскільки місцеві партнери мають краще розуміння регіональних особливостей і законодавчих нюансів. Вони можуть також допомогти у встановленні контактів із ключовими особами в уряді та бізнес-середовищі, що прискорює процеси погодження та дозволяє уникнути непередбачених затримок.

Використання сучасних технологій та інноваційних рішень — інвестиція в майбутнє. Сучасні технології та інновації — це інструменти, які роблять міжнародні інвестиційні проєкти більш конкурентоспроможними на глобальному ринку. Від цифрових платформ для управління проєктами до інноваційних рішень у виробничих процесах — ці елементи дозволяють підвищити ефективність роботи та зменшити витрати. Наприклад, автоматизація бізнес-процесів дозволяє зменшити кількість людських помилок і скоротити час на виконання завдань, що призводить до збільшення продуктивності.

Впровадження інновацій дає змогу компаніям бути на крок попереду своїх конкурентів, створювати нові продукти або послуги, що відповідають вимогам сучасного споживача. Крім того, інноваційні технології дозволяють покращити процеси контролю якості та забезпечити вищий рівень безпеки на виробництві.

Таблиця 1.5 показує ключові фактори, які впливають на успішність міжнародних інвестиційних проєктів у різних країнах і секторах економіки.

Таблиця 1.5

Основні чинники успіху міжнародних інвестиційних проєктів

Країна/ Сектор	Індекс економічної стабільності (2021)	Частка прямих іноземних інвестицій у ВВП (2021)	Частка інноваційних рішень у проєктах (%)	Кількість успішно завершених інвестиційних проєктів (2021-2023)	Середня рентабельність міжнародних проєктів (%)
Україна	55 (з 100)	2.5%	30%	85 (із 120)	12%
Польща	75 (з 100)	4.0%	45%	110 (із 130)	18%
Німеччина	85 (з 100)	6.5%	60%	150 (із 170)	25%
Інформаційні технології (глобальний сектор)	80 (з 100)	5.5%	70%	300 (із 350)	22%
Енергетика (глобальний сектор)	70 (з 100)	3.0%	50%	200 (із 250)	20%

Джерело: складено автором за [9]

Цифрові дані дозволяють аналізувати взаємозв'язки між економічною стабільністю, часткою іноземних інвестицій, рівнем інновацій і результатами реалізації проєктів. Згідно з таблицею, можна зробити висновок, що країни з вищим рівнем економічної стабільності (наприклад, Німеччина з індексом 85) демонструють більше успішно завершених інвестиційних проєктів (150 із 170) і мають вищу середню рентабельність (25%). Це підтверджує загальну закономірність: чим стабільніша політична та економічна ситуація у країні, тим більше вона приваблює інвесторів і сприяє стабільній реалізації проєктів. Водночас країни з нижчим індексом стабільності, такі як Україна (55), мають менше успішних проєктів (85 із 120) і меншу рентабельність (12%).

Частка прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у ВВП також має суттєвий вплив на успіх інвестиційних проєктів. Німеччина та Польща, де частка ПІІ у ВВП становить 6.5% і 4.0% відповідно, мають значно більше успішних проєктів порівняно з Україною, де цей показник становить лише 2.5%. Це свідчить про те, що економіки, які активно залучають іноземні інвестиції, створюють сприятливіші умови для розвитку інвестиційних проєктів. Висока частка ПІІ в

економіці може свідчити про відкритість країни до зовнішнього капіталу і довіру з боку міжнародних інвесторів[13, с.70].

Таблиця показує, що чим вищий рівень впровадження інновацій у міжнародних інвестиційних проєктах, тим вищою є їхня успішність і рентабельність. Наприклад, у Німеччині частка інноваційних рішень у проєктах досягає 60%, що, ймовірно, сприяє високій рентабельності (25%) і великій кількості успішних проєктів. У сфері інформаційних технологій, де частка інновацій досягає 70%, також спостерігається значна кількість успішних проєктів (300 із 350) та висока рентабельність (22%).

Цей висновок підкреслює важливість впровадження сучасних технологій та інновацій у проєкти. Компанії, які активно використовують новітні розробки, автоматизацію та цифрові рішення, не тільки підвищують ефективність роботи, але й зменшують витрати, що позитивно впливає на їхню рентабельність.

Порівняння між різними секторами, такими як інформаційні технології та енергетика, показує, що інформаційні технології мають вищий рівень впровадження інновацій (70%) і більшу кількість успішних проєктів (300 із 350). Це свідчить про те, що інноваційні сектори, як-от ІТ, є більш гнучкими та адаптованими до швидкозмінних ринкових умов. У свою чергу, енергетичний сектор, хоч і впроваджує інновації на рівні 50%, має нижчу кількість успішних проєктів (200 із 250), але зберігає досить високу рентабельність (20%).

Ці дані демонструють, що хоча впровадження інновацій є важливим для успішності проєктів у всіх галузях, їхній вплив може бути більш або менш значущим в залежності від специфіки галузі. У секторах з високою капіталізацією, таких як енергетика, можуть існувати інші важливі чинники, як-от регуляторні рамки або доступ до ресурсів, які також суттєво впливають на успішність.

Одним із чинників успішності інвестицій є партнерство з місцевими компаніями, що не безпосередньо відображено у таблиці, але може бути опосередковано підтверджене показниками успішних проєктів у різних країнах. Наприклад, у країнах з більш розвинутим партнерством з місцевими гравцями, як Німеччина та Польща, спостерігається високий рівень успішних проєктів. Місцеві

партнери допомагають іноземним інвесторам краще орієнтуватися у внутрішніх ринках, що знижує ризики і покращує результати [38].

Важливо також відзначити, що середня рентабельність міжнародних проєктів відрізняється в залежності від країни або сектору. Найбільшу рентабельність демонструють Німеччина (25%) та інформаційні технології (22%), що свідчить про високий рівень доходності інвестицій у країнах з розвинутою економікою та у сферах, орієнтованих на інновації. Водночас країни з більшою економічною та політичною нестабільністю, такі як Україна, демонструють меншу рентабельність (12%), що свідчить про необхідність врахування додаткових ризиків при інвестуванні.

На основі аналізу таблиці можна зробити висновок, що успішність міжнародних інвестиційних проєктів залежить від комбінації кількох факторів: економічної стабільності, залучення іноземних інвестицій, впровадження інновацій, а також галузевих особливостей та партнерства з місцевими компаніями. Чим стабільніша країна з точки зору економіки та політики, тим більша ймовірність успішної реалізації проєктів.

Водночас, впровадження новітніх технологій та інновацій є критично важливим фактором для підвищення конкурентоспроможності та рентабельності проєктів, особливо у швидко змінюваних секторах, як інформаційні технології.

Основні чинники успішної реалізації міжнародних інвестиційних проєктів є багатокomпонентною системою, кожен елемент якої тісно пов'язаний з іншими. Для досягнення успіху необхідно враховувати кілька ключових аспектів: від стратегічного планування та ефективного менеджменту до вибору правильних джерел фінансування, мінімізації ризиків та розуміння впливу зовнішніх чинників.

Успіх міжнародних інвестиційних проєктів залежить від взаємодії всіх цих чинників. Правильне планування, виважений вибір джерел фінансування, детальна оцінка ризиків, розуміння зовнішніх впливів і використання сучасних технологій створюють міцний фундамент для досягнення поставлених цілей. Тільки комплексний підхід до управління міжнародними інвестиціями забезпечує їх стабільний і тривалий успіх на глобальній арені.

Висновки до розділу 1

Вивчення теоретичних засад управління міжнародними інвестиційними проектами дало змогу окреслити ключові аспекти їхньої сутності, значення та особливостей. Міжнародні інвестиційні проекти є важливим елементом глобальної економіки, сприяючи розвитку країн через залучення капіталу, трансфер технологій і стимулювання інновацій. Їхнє ефективне управління базується на врахуванні таких аспектів, як специфіка правового середовища, політична стабільність, культурні та економічні відмінності країн-учасниць.

Різноманітність видів міжнародних інвестицій, включно з прямими іноземними інвестиціями, портфельними вкладеннями, спільними проектами та інфраструктурними ініціативами, створює широкі можливості для інвесторів. Водночас реалізація таких проектів супроводжується значними ризиками, включно з валютними коливаннями, правовими бар'єрами та політичними викликами.

Для успішної реалізації міжнародних інвестиційних проектів критично важливими є ефективне планування, застосування сучасних технологій, стратегічне партнерство та адаптація управлінських підходів до специфіки міжнародного середовища. Отже, міжнародні інвестиційні проекти становлять не лише інструмент економічного зростання, а й чинник підвищення конкурентоспроможності на глобальному рівні.

РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ НА ПРИКЛАДІ КОМПАНІЇ NESTLE УКРАЇНА

2.1 Організаційно-економічна характеристика компанії NESTLE УКРАЇНА

Компанія Nestlé є одним з провідних гравців на світовому ринку харчових продуктів і напоїв. Nestlé Україна – українська філія міжнародної корпорації Nestlé S.A., яка розпочала свою діяльність у нашій країні в 1994 році і з того часу зайняла провідні позиції в сегменті продуктів харчування. Важливим аспектом розвитку компанії є орієнтація на локальні ринки, адаптація до потреб споживачів та постійне вдосконалення бізнес-моделі відповідно до сучасних викликів.

Nestlé прийшла на український ринок у середині 1990-х років, коли почала активно купувати місцеві підприємства, що вже існували у галузі харчової промисловості. Важливими етапами були придбання Львівської кондитерської фабрики "Світоч" у 1998 році та фабрики "Торчин" у 2003 році, що дозволило компанії розширити виробничі потужності та забезпечити локальне виробництво продуктів на основі міжнародних стандартів якості. Це також сприяло диверсифікації товарного портфеля і зміцненню позицій на українському ринку.

Організаційна структура Nestlé Україна відображає загальні принципи управління корпорації Nestlé, яка базується на децентралізації та високому рівні автономії локальних підрозділів. Компанія має кілька виробничих та логістичних центрів, розміщених в різних регіонах України. Основними напрямками діяльності є виробництво та дистрибуція харчових продуктів і напоїв, що включають відомі бренди, такі як Nescafé, Nesquik, KitKat, Purina, Maggi та інші.

Головний офіс компанії в Україні знаходиться у Києві, звідки здійснюється координація всіх операцій. Фабрики у Львові та Волинській області забезпечують виробництво широкого асортименту продукції, включаючи кондитерські вироби та продукти швидкого приготування. Детальнішу інформацію про ТОВ "NESTLE УКРАЇНА" наведено в Додатку А.

Основні види діяльності компанії Nestlé Україна включають виробництво та дистрибуцію широкого асортименту продуктів харчування і напоїв, зокрема таких

категорій як кава, кондитерські вироби, продукти швидкого приготування, дитяче харчування, корми для домашніх тварин тощо. Ось детальний перелік основних видів діяльності компанії:

Виробництво та дистрибуція продуктів харчування. *Кава та кавові продукти (бренди: Nescafé, Nespresso)*: Виробництво розчинної кави, кавових капсул, зернової та меленої кави. Локація основних виробничих потужностей: міжнародне виробництво; в Україні – дистрибуційні центри.

Кондитерські вироби (бренди: KitKat, Nesquik, Lion, "Світоч"): Виробництво шоколаду, шоколадних батончиків, вафель, льодяників. Львівська кондитерська фабрика "Світоч" (м. Львів) – головний виробничий центр. Кількість працівників: близько 1500 осіб на фабриці "Світоч".

Продукти швидкого приготування (бренд: Maggi): Виробництво соусів, приправ, бульйонів, супів. Фабрика "Торчин" (смт Торчин, Волинська область) – основний виробничий центр для продукції Maggi. Кількість працівників: близько 1000 осіб.

Дитяче харчування (бренди: Nestlé Baby, NAN, Gerber): Виробництво адаптованих молочних сумішей, каш, пюре для немовлят та дітей молодшого віку. Локація: продукція імпортується в Україну, дистрибуція здійснюється через українські офіси.

Корми для домашніх тварин (бренди: Purina, Friskies, Felix): Виробництво кормів для котів та собак. Локація: дистрибуційні центри в Україні, продукція переважно імпортується з міжнародних філій.

Логістика та дистрибуція. Nestlé володіє кількома дистрибуційними центрами на території України для забезпечення ефективної логістики і постачання продукції до мереж супермаркетів, ритейлерів і кінцевих споживачів. Головні дистрибуційні хаби розташовані в Київській, Львівській та Волинській областях.

Корпоративний офіс та адміністративна діяльність. Головний офіс Nestlé Україна знаходиться у м. Києві, звідки здійснюється координація всіх операцій, маркетингові стратегії, фінансове планування та управління продажами. Кількість працівників у головному офісі: близько 600 осіб.

Інновації та дослідження. Nestlé Україна активно впроваджує глобальні стандарти досліджень та розробок, зосереджуючи увагу на покращенні якості продукції, зменшенні вмісту цукру, солі та жирів у продуктах. Дослідницькі центри Nestlé зосереджені за межами України, однак локальні команди працюють над адаптацією продуктів до українських споживачів.

Корпоративна соціальна відповідальність. Nestlé Україна реалізує низку соціальних проєктів, включаючи освітні ініціативи для дітей, підтримку молоді та екологічні ініціативи, зокрема щодо зменшення викидів та впровадження енергоефективних технологій. Вагомою ініціативою є програми з переробки упаковки та зменшення використання пластику.

Nestlé Україна постійно інвестує у розвиток виробничих потужностей та логістики. У 2020 році компанія оголосила про нові інвестиції в модернізацію виробництва та впровадження енергоефективних технологій, що дозволяє зменшити негативний вплив на довкілля і підвищити рентабельність. Обороти компанії в Україні з року в рік зростає, відображаючи не лише позитивну динаміку українського ринку, а й зростаючий попит на якісні продукти харчування серед місцевих споживачів.

За останні роки компанія суттєво зміцнила свої позиції на ринку продуктів харчування та напоїв, що відображається у таких ключових економічних показниках:

Обсяг продажів: За результатами 2022 року, Nestlé Україна продемонструвала приріст у продажах на 5,6% порівняно з попереднім роком, досягнувши загального обсягу продажів у розмірі 15 мільярдів гривень. Це свідчить про стабільний попит на продукцію компанії, незважаючи на економічні виклики та інфляційні процеси.

Інвестиції: Компанія активно інвестує в розвиток локальних виробничих потужностей. Наприклад, у 2021-2023 роках Nestlé Україна інвестувала понад 700 мільйонів гривень у модернізацію своїх фабрик та впровадження нових технологій. Зокрема, на фабриці "Світоч" у Львові були запуснені нові виробничі лінії, що дозволило збільшити потужності виробництва кондитерських виробів на 20%.

Чистий прибуток: За даними на 2022 рік, чистий прибуток компанії склав 1,2 мільярда гривень, що на 7% більше, ніж у 2021 році. Це зростання стало можливим завдяки оптимізації витрат, підвищенню ефективності виробництва та збільшенню продажів преміум-продуктів [43].

Кількість працівників: Станом на 2023 рік, кількість працівників у Nestlé Україна становила близько 5000 осіб, що включає персонал виробничих фабрик, дистрибуційних центрів та головного офісу. Зростання чисельності персоналу пов'язане із розширенням виробництва та збільшенням дистрибуційних потужностей.

Експортна діяльність: Близько 15% продукції, виготовленої на українських фабриках, йде на експорт до країн Центральної та Східної Європи. Основні експортні ринки для Nestlé Україна – це Польща, Угорщина, Румунія та Чехія. Експорт продукції приніс компанії понад 1 мільярд гривень у 2022 році.

Динаміка виробництва: У 2022 році виробничі потужності фабрики "Світоч" зросли на 12% завдяки новим інвестиціям. На фабриці "Торчин" також було збільшено виробництво соусів та приправ на 8%, що дозволило задовольнити зростаючий попит на внутрішньому ринку.

Станом на останні доступні дані, Nestlé Україна демонструє стійке зростання доходів, що підкріплюється стабільним попитом на основні категорії продуктів. Однак певні економічні виклики, пов'язані з інфляцією та зниженням купівельної спроможності населення, можуть негативно впливати на темпи зростання. Незважаючи на це, компанія активно працює над зміцненням позицій через розвиток нових продуктів і адаптацію до потреб споживачів.

Nestlé Україна приділяє значну увагу сталому розвитку та корпоративній соціальній відповідальності. Одним з пріоритетних напрямків є ініціативи, спрямовані на підтримку місцевих громад, зокрема освітні програми, соціальні проекти та допомога незахищеним верствам населення. Крім того, Nestlé активно працює над удосконаленням ланцюга постачання та зниженням вуглецевого сліду, що є частиною глобальної стратегії корпорації досягти вуглецевої нейтральності до 2050 року.

Інновації та інвестиції в дослідження також є ключовими факторами розвитку. Nestlé постійно працює над створенням нових продуктів, що відповідають сучасним трендам здорового харчування, зокрема розвитком категорій продуктів з низьким вмістом цукру, солі та жирів, а також розширенням асортименту рослинних продуктів.

Nestlé Україна займає провідні позиції на українському ринку продуктів харчування та напоїв, завдяки широкому асортименту товарів, потужним виробничим та дистрибуційним можливостям, а також стабільній присутності в ключових категоріях, таких як кава, кондитерські вироби, дитяче харчування та корми для домашніх тварин. Компанія продовжує утримувати свою частку ринку, незважаючи на жорстку конкуренцію з боку міжнародних та локальних виробників.

Nestlé конкурує на українському ринку з такими відомими брендами, як Jacobs Douwe Egberts, Strauss Coffee, Lavazza, а також з іншими великими міжнародними компаніями у сегментах кондитерських виробів, кави та дитячого харчування.

Розклад сил конкуруючих компаній на ринку відображений у табл. 2.1. Nestlé конкурує на українському ринку з такими відомими брендами, як Jacobs Douwe Egberts, Strauss Coffee, Lavazza, а також з іншими великими міжнародними компаніями у сегментах кондитерських виробів, кави та дитячого харчування.

Nestlé Україна займає сильні позиції в кількох категоріях продуктів одночасно, зокрема на ринку кави, кондитерських виробів, дитячого харчування та кормів для тварин. Асортимент охоплює продукцію для всіх вікових груп та різних сегментів ринку, що дозволяє компанії ефективно конкурувати з іншими гравцями.

Jacobs Douwe Egberts (JDE) є провідним конкурентом у категорії кави, зокрема завдяки брендам Jacobs та L'OR, які добре позиціоновані на ринку як у бюджетному, так і преміум-сегменті.

Strauss Coffee та Lavazza також є серйозними гравцями на ринку кави, але їх частка значно менша порівняно з Nestlé і JDE, особливо через обмежений асортимент та вузьку спеціалізацію на каві.

Таблиця 2.1

Порівняльна таблиця основних компаній-конкуrentів за асортиментом товарів

Компанія	Асортимент товарів	Ключові бренди	Частка на ринку України	Основні категорії
Nestlé Україна	Кава, кондитерські вироби, дитяче харчування, корми для домашніх тварин, продукти швидкого приготування (приправи, соуси, супи).	Nescafé, KitKat, Maggi, Gerber, Purina	Близько 15-20%	Кава, кондитерські вироби, дитяче харчування, корми для тварин
Jacobs Douwe Egberts	Кава (розчинна, мелена, в зернах), чай.	Jacobs, L'OR, Tassimo	Близько 30%	Кава
Strauss Coffee	Кава (розчинна, мелена, в зернах), капсульна кава.	Totti Caffè, Elite, Doncafé	Близько 10-15%	Кава
Lavazza	Кава (в зернах, мелена, капсульна кава).	Lavazza	Близько 5-7%	Кава
Mondelez International	Кондитерські вироби, шоколад, печиво.	Milka, Oreo, Toblerone	Близько 10-12%	Кондитерські вироби
Danone Україна	Молочні продукти, йогурти, дитяче харчування.	Activia, Nutricia, Aptamil	Близько 10%	Молочні продукти, дитяче харчування
Mars Україна	Кондитерські вироби, жувальні гумки, корми для домашніх тварин.	Snickers, M&M's, Pedigree, Whiskas	Близько 8-10%	Кондитерські вироби, корми для домашніх тварин

Джерело: складено автором за [28]

Mondelez International фокусується на кондитерських виробках, таких як шоколад та печиво. Вони є одним з основних конкурентів Nestlé у сегменті солодошів, проте асортимент менш різноманітний, що дозволяє Nestlé краще задовольняти потреби споживачів.

Danone Україна та Mars Україна конкурують з Nestlé у відповідних категоріях — молочних продуктів та кормів для домашніх тварин. Проте Nestlé завдяки своїй глобальній мережі та широкому портфелю брендів забезпечує конкурентоспроможну позицію на ринку.

Nestlé Україна є одним з найсильніших гравців на ринку продуктів харчування та напоїв завдяки своїй диверсифікованій діяльності та широкому асортименту товарів. Компанія конкурує як із вузькоспеціалізованими

виробниками, такими як JDE у кавовому сегменті, так і з багатонаціональними корпораціями, як Mondelez та Mars у кондитерських виробках та кормах для домашніх тварин. Це дозволяє Nestlé забезпечувати стабільну присутність на ринку та постійно адаптуватися до змін у споживчій поведінці.

Основні виклики для компанії на українському ринку пов'язані з економічною нестабільністю, змінами в законодавстві, що стосуються імпорту та експорту товарів, а також загальною ситуацією на світових ринках. Інфляція, зміна купівельної спроможності населення та зміни в уподобаннях споживачів також впливають на динаміку продажів. Для того щоб залишатися конкурентоспроможною, компанія повинна постійно оновлювати свою стратегію, адаптувати продукти до місцевих умов та слідкувати за тенденціями на світовому ринку [18, с.141].

Nestlé Україна є важливим гравцем на українському ринку харчових продуктів, яка завдяки своїм інвестиціям, інноваціям та високим стандартам якості продукції зміцнила свої позиції і продовжує розвиватися. Організаційна структура компанії, адаптована до потреб локального ринку, дозволяє ефективно управляти процесами виробництва та дистрибуції, що забезпечує стабільне зростання економічних показників. Зіткнувшись з викликами та нестабільністю ринку, Nestlé продовжує інвестувати в модернізацію, інновації та сталий розвиток, що є ключем до її успішного функціонування в Україні та світі.

2.2 Аналіз ефективності управління інвестиційними проектами компанії Nestle Україна

Інвестиційна діяльність є важливим елементом стратегії розвитку будь-якого підприємства. Nestle Україна, як частина глобальної корпорації Nestle, постійно залучає інвестиції у різні сфери своєї діяльності. Ці проекти охоплюють модернізацію виробництва, розвиток нових продуктів та вдосконалення логістичних процесів. Однак в умовах посилення конкуренції на українському ринку управління інвестиційними проектами стає ключовим фактором для досягнення лідерських позицій.

Упродовж останніх п'яти років Nestle Україна активно інвестувала у розширення своїх виробничих потужностей та модернізацію технологічних процесів. В Україні компанія орієнтована на збільшення інвестицій у локальні виробничі майданчики, таких як фабрики у Львові та Харкові. Важливим аспектом є стратегія сталого розвитку, яка визначає всі нові інвестиційні проекти компанії, де велика увага приділяється зниженню екологічного впливу, впровадженню ресурсоефективних технологій і збільшенню використання відновлюваних джерел енергії [46, с.167].

За останні роки Nestlé Україна активно інвестує у розвиток власних брендів та модернізацію обладнання. Наприклад, у 2022 році компанія оголосила про додаткові інвестиції у розмірі близько 40 млн доларів для розширення своєї присутності в Україні, зокрема у виробництві продукції під брендами Nescafé, Nesquik та Maggi. Ці інвестиції спрямовані на створення сучасних виробничих ліній, які відповідають міжнародним стандартам [29].

Зокрема, у 2018 році компанія завершила проект з будівництва нового цеху з виробництва продуктів під брендом Nescafe. Цей проект дозволив збільшити обсяги виробництва та знизити собівартість продукції завдяки впровадженню автоматизованих систем контролю якості.

Кроме того, Nestle інвестує в розвиток своєї логистическої інфраструктури. В 2020 году был открыт новый распределительный центр в Киевской области, что позволило скоротать время доставки продукции до ключевых торговых точек и уменьшить расходы на транспорт.

Цифрові інновації також стали важливою частиною стратегії компанії. У 2021 році Nestle Україна впровадила автоматизовані системи аналізу даних для прогнозування попиту на продукцію. Це дозволило значно покращити управління запасами і знизити рівень нереалізованої продукції на складах[43].

Компанія Nestlé розпочала будівництво нового виробничого майданчика в Україні, про інвестиції в який оголосили у грудні 2022 року. Загалом у новий проект у Смолигові Волинської області буде інвестовано 40 млн. швейцарських франків. Цей крок спрямований на розширення виробництва вермішелі в Україні.

Основні напрямки інвестиційної діяльності Nestlé Україна пов'язані з підтримкою локального виробництва, забезпеченням якості продукції та розвитком інноваційних рішень у харчовій галузі. Стратегія компанії орієнтована на зміцнення позицій на ринку, збільшення експорту продукції та впровадження екологічно чистих технологій. Одним із ключових напрямків є впровадження принципів циркулярної економіки, де Nestlé прагне зменшити використання пластику, зокрема шляхом розробки екологічно безпечних упаковок для своєї продукції.

На рівні інвестиційних проектів компанія фокусує увагу на оновленні виробничих потужностей, зокрема у Львівському регіоні, де активно розвивається виробництво шоколаду та кавової продукції. У 2023 році було запущено кілька нових ліній виробництва, що дозволяють випускати продукцію для європейського ринку. Важливу роль відіграють також проекти, спрямовані на підвищення ефективності роботи підприємств та зменшення енергоспоживання, що відповідає загальній стратегії сталого розвитку Nestlé[24, с.112].

Нова фабрика у с. Смолиги Торчинського територіального товариства будуть зведені поряд із дистрибуційним центром Nestlé, який працює тут уже понад 10 років. Виробництво продукції передбачається розпочати у першому кварталі 2024 року. Разом із фабрикою у Торчині, виробнича мережа Волині стане європейським регіональним хабом компанії для категорії кулінарних продуктів. У хабі буде працевлаштовано 1500 осіб на виробництві, яке забезпечуватиме постачання продукції на ринок України та інші європейські ринки.

Нові потужності будуть оснащені сучасними технологіями виробництва та дозволять задовольнити високий внутрішній попит на продукти харчування, зокрема на вермішель швидкого приготування та приправи.

Цим проектом створюються нові робочі місця для українців – вкрай важливі в умовах війни. Із самого початку на новому виробництві вже працюватиме близько 300 осіб, що забезпечить подальший розвиток місцевої громади. Хаб на Волині безумовно відіграватиме величезну роль для експорту до європейських країн цього швидкозростаючого сегменту.

Nestlé – перша мультинаціональна компанія, яка оголосила про нові інвестиції та здійснює практичні кроки вже зараз, щоб забезпечити майбутній розвиток України. Таким чином, Nestlé продовжує розвиватися в Україні, підтримує зростання української економіки та створює нові робочі місця.

З 2018 до 2023 року Nestle Україна інвестувала понад 1,5 млрд гривень у свої проекти. Найбільші вкладення припали на 2019 рік, коли компанія інвестувала близько 500 млн гривень у модернізацію виробництва. У 2020 році через пандемію обсяги інвестицій знизилися на 30%, але вже у 2021 році показники почали відновлюватися. За даними фінансових звітів, у 2021 році інвестиції зросли на 20%, порівняно з 2020 роком. Загалом, обсяг інвестицій Nestle Україна за цей період перевищив 1,5 млрд гривень, що дозволило компанії зберегти лідерські позиції на ринку, попри економічні та геополітичні виклики.

Інвестиції у виробництво є найбільшими за всіма напрямками, що вказує на стратегічний фокус компанії на вдосконалення і модернізацію виробничих потужностей. Найвищий рівень інвестицій у виробництво спостерігався у 2019 році — 350 млн грн. Це пояснюється завершенням великого інвестиційного проекту з розширення виробництва продуктів під брендом Nescafe. В наступні роки обсяги інвестицій у виробництво зменшилися, особливо у 2022 році (лише 150 млн грн), що можна пов'язати з впливом війни в Україні. Проте вже у 2023 році спостерігається тенденція до відновлення зростання інвестицій (180 млн грн), що свідчить про плани компанії щодо подальшого розвитку виробництва [28]. У табл. 2.2 наведено інвестиції в різні напрямки діяльності компанії: виробництво, логістика, цифрові технології та соціальні ініціативи.

Таблиця 2.2

Загальний обсяг інвестицій у ключові напрямки (млн грн)

Групи	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Виробництво	250	350	200	300	150	180
Логістика	50	60	40	70	30	40
Цифрові технології	30	40	35	60	50	80
Соціальні ініціативи	10	50	25	20	100	120
Загальний обсяг інвестицій	340	500	300	450	330	420

Джерело: складено автором за [43]

Інвестиції в логістичні процеси також залишаються важливою частиною стратегії компанії. Найбільші вкладення були зроблені у 2021 році (70 млн грн), що пов'язано з відкриттям нового розподільчого центру у Київській області, який значно оптимізував процеси доставки продукції та знизив витрати на логістику. У попередні роки (2018-2020) інвестиції у логістику були стабільними, але на нижчому рівні, що може свідчити про акцент на інші напрямки, такі як виробництво. У 2022 році інвестиції знизилися до 30 млн грн через зміну пріоритетів в умовах війни, але вже у 2023 році вони почали відновлюватися, досягнувши 40 млн грн.

Вкладення в цифрові технології демонструють постійний тренд до зростання, що відображає глобальну тенденцію діджиталізації бізнесу. У 2018 році ці інвестиції становили лише 30 млн грн, але з кожним роком компанія активно збільшує фінансування на цифрові інновації. Наприклад, у 2021 році інвестиції зросли до 60 млн грн завдяки впровадженню автоматизованих систем аналізу даних і цифрових платформ для прогнозування попиту. Війна у 2022 році дещо вплинула на ці процеси (50 млн грн), але вже у 2023 році вкладення в цифрові технології зросли до 80 млн грн, що підкреслює стратегічну важливість цифрових інновацій для компанії в умовах сучасних викликів.

Інвестиції в соціальні ініціативи демонструють особливу динаміку, що відповідає зміні соціально-економічної ситуації в країні. У 2019 році спостерігається різке збільшення фінансування соціальних проєктів (50 млн грн), коли компанія реалізувала низку програм з корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Пандемія COVID-19 у 2020 році дещо скоротила ці вкладення до 25 млн грн, але вже у 2022 році вони значно зросли до 100 млн грн, оскільки компанія активно підтримувала своїх працівників та громади в умовах війни. У 2023 році інвестиції продовжили зростати (120 млн грн), що свідчить про глибоку соціальну відповідальність компанії.

Сукупні інвестиції Nestle Україна за період 2018–2023 років демонструють коливання, що відображає вплив як глобальних, так і місцевих факторів.

Найвищий рівень інвестицій був зафіксований у 2019 році (500 млн грн), коли компанія активно розширювала виробництво і розвивала соціальні ініціативи. Пандемія 2020 року стала причиною тимчасового скорочення інвестицій, але вже у 2021 році спостерігалось відновлення (450 млн грн). Війна в Україні у 2022 році значно вплинула на обсяги інвестицій (330 млн грн), але компанія продовжила підтримувати ключові напрямки діяльності, а у 2023 році інвестиції відновилися до рівня 420 млн грн.

Підсумовуючи, таблиця ілюструє систематичні інвестиції Nestle Україна в ключові напрями своєї діяльності протягом останніх п'яти років. Хоча компанія зіткнулася з різними викликами — від пандемії до війни — її інвестиційна стратегія залишалася гнучкою, що дозволило не тільки зберегти присутність на ринку, але й посилити соціальну відповідальність та впроваджувати інновації. Аналіз ефективності інвестиційних вкладень компанії Nestlé за період з 2018 по 2023 роки демонструє складну і водночас показову динаміку.

Показники ефективності інноваційних вкладень компанії представлені у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Ефективність інноваційних вкладень Nestle за 2018 – 2023 роки

Показники інвестицій	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Загальний обсяг інвестицій (млн.грн)	340	500	300	450	330	420
Чистий прибуток(млн.грн)	40,8	60	36,1	54,2	39,6	50,4
Рентабельність інвестицій (%)	8,1	12	7,2	10,8	7,92	10,1
Терміни окупності(роки)	5,5	8	4,5	7,5	5	7
Рівень зростання доходів (%)	2,7	4	2,4	3,6	2,6	3,4

Джерело: складено автором за [43]

За цей час компанія пережила як періоди зростання, так і спад через зовнішні економічні фактори, зокрема глобальні економічні виклики, що виникли внаслідок пандемії COVID-19. Проте, навіть з огляду на кризові явища, Nestlé

змогла зберегти стабільний рівень інвестиційної активності, що вказує на стійкість компанії та її вміння адаптуватися до мінливих умов ринку.

Одним із ключових показників ефективності інвестицій є загальний обсяг вкладень. У 2019 році компанія суттєво збільшила інвестиції до 500 млн грн порівняно з попередніми роками, що відображає стратегічний акцент на розширення та розвиток нових напрямків діяльності. Однак уже у 2020 році обсяг інвестицій скоротився до 300 млн грн, що було очікуваною реакцією на пандемію, яка суттєво вплинула на світову економіку. Протягом наступних років спостерігалось поступове відновлення обсягів вкладень, яке досягло 420 млн грн у 2023 році. Це свідчить про те, що компанія поступово повертається до докризового рівня інвестиційної активності.

Чистий прибуток Nestlé також відображає цю динаміку. Найвищий рівень прибутку спостерігався у 2019 році (60 млн грн), що прямо корелює з піком інвестицій того ж року. Це може свідчити про те, що інвестиційні проекти, які було розпочато в цей період, швидко дали позитивні результати. У 2020 році прибуток значно скоротився до 36,1 млн грн, що, ймовірно, стало наслідком зменшення споживчого попиту та обмежень, спричинених пандемією. Проте в наступні роки показник прибутковості поступово відновлювався, досягнувши 50,4 млн грн у 2023 році, що є ознакою відновлення ринкової активності та підвищення ефективності інвестицій [28].

Рентабельність інвестицій є важливим індикатором успішності вкладених коштів. У 2019 році цей показник досягнув максимального рівня — 12%, що підтверджує правильність стратегії компанії в той період. Однак у 2020 році рентабельність впала до 7,2%, що знову ж таки є прямим наслідком економічної кризи. У подальші роки рентабельність стабілізувалася, досягнувши 10,1% у 2023 році, що свідчить про поступове відновлення ефективності інвестицій.

Особливий інтерес викликає показник терміну окупності інвестицій, який демонструє, за який період компанія може повернути вкладені кошти. Найкоротший термін окупності (4,5 роки) спостерігався у 2020 році, що може бути пов'язано з оптимізацією процесів у складний для бізнесу час. Однак у 2023

році термін окупності зріс до 7 років, що, ймовірно, пов'язано з довгостроковими інвестиціями, які потребують більше часу для повернення коштів, але можуть принести більший прибуток у майбутньому.

Таким чином, загальний аналіз ефективності інвестиційних вкладень Nestlé за період з 2018 по 2023 роки демонструє, що компанія успішно адаптувалася до мінливих ринкових умов, продовжуючи інвестувати навіть у складні періоди. Попри певні коливання в рентабельності та прибутковості, загальна стратегія компанії виявилася ефективною, що підтверджується поступовим відновленням фінансових показників. Це дозволяє зробити висновок, що інвестиційна політика Nestlé є стійкою та орієнтованою на довгостроковий розвиток, що забезпечить подальше зростання компанії та її конкурентоспроможність на ринку. Для повного розуміння інвестиційної політики Nestlé необхідно розглянути джерела фінансування інвестицій (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Джерела фінансування інвестицій компанії Nestlé за період 2018-2023 років

Джерела фінансування (млн.грн)	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Власні кошти	150	200	120	180	130	160
Кредити (банківські позики)	100	150	100	120	100	130
Інвестиції від акціонерів	50	80	50	60	50	70
Реінвестування прибутку	40	70	30	60	50	60
Інші джерела	0	0	0	30	0	0
Загальний обсяг інвестицій	340	500	300	450	330	420

Джерело: складено автором за [29]

Рівень зростання доходів за аналізований період також показує цікаву динаміку. Найвищий приріст спостерігався у 2019 році (4%), коли інвестиції забезпечили найбільший економічний ефект. Однак у наступні роки рівень зростання доходів був помірним, що може бути наслідком загального уповільнення економіки через зовнішні чинники. У 2023 році цей показник зріс до 3,4%, що свідчить про поступове відновлення попиту на продукцію Nestlé та її здатність збільшувати доходи.

Аналіз джерел фінансування інвестицій компанії Nestlé за період 2018-2023 років свідчить про використання різноманітних механізмів для забезпечення інвестиційної діяльності, що дозволило компанії підтримувати стабільний розвиток навіть у кризові періоди.

Власні кошти протягом усіх років залишалися основним джерелом фінансування, що підкреслює стійкість фінансового становища компанії. Найбільший обсяг власних коштів був вкладений у 2019 році (200 млн грн), коли Nestlé активно інвестувала у нові проекти, що збіглося з періодом економічного зростання. Водночас, у 2020 році, на тлі глобальної пандемії, обсяг власних інвестицій зменшився до 120 млн грн, але компанія швидко відновилася, збільшуючи цей показник до 160 млн грн у 2023 році. Така стабільність свідчить про ефективне управління фінансами, де власні ресурси використовуються як базовий інструмент фінансування проектів.

Кредити (банківські позики) також відігравали важливу роль у забезпеченні інвестиційних потреб. Найбільший обсяг залучених кредитів спостерігався у 2019 році (150 млн грн), що пояснюється активним розширенням діяльності компанії в цей період. Під час пандемії 2020 року кредити продовжували бути важливим джерелом фінансування (100 млн грн), оскільки зовнішні позики дозволяли компанії підтримувати операційну діяльність навіть за умов зменшення прибутку. Протягом наступних років рівень залучення кредитів залишався на стабільному рівні, що демонструє здатність компанії підтримувати стійкі відносини з банківськими установами і використовувати позикові кошти для довгострокових інвестицій.

Інвестиції від акціонерів також робили значний внесок у фінансування. Найбільші інвестиції від акціонерів були залучені у 2019 році (80 млн грн), що збігається з піковим обсягом інвестиційних проектів. Це свідчить про те, що акціонери компанії були зацікавлені у фінансуванні нових проектів у період економічного зростання. У 2023 році інвестиції від акціонерів зросли до 70 млн грн, що може вказувати на збереження довіри акціонерів до стратегії компанії та її довгострокових перспектив.

Реінвестування прибутку вказує на здатність компанії використовувати власний фінансовий успіх для підтримки інвестиційних проектів. Протягом 2018-2023 років цей показник варіювався від 30 млн грн у 2020 році, коли пандемія сильно вплинула на прибутковість, до 70 млн грн у 2019 році, що було періодом найбільшої активності. Така динаміка показує, що Nestlé постійно реінвестує прибутки у свій розвиток, особливо у сприятливі періоди, підтримуючи стабільне зростання.

Інші джерела фінансування з'являлися лише у 2021 році, коли було залучено 30 млн грн з інших, неосновних джерел. Це може свідчити про пошук альтернативних джерел інвестування або про отримання спеціальних фондів чи грантів. У 2022-2023 роках таких джерел не було залучено, що може вказувати на достатність основних джерел фінансування для покриття інвестиційних потреб.

У підсумку, структура джерел інвестицій Nestlé протягом 2018-2023 років показує раціональне використання як власних коштів, так і зовнішніх джерел фінансування, таких як кредити та інвестиції акціонерів. Компанія успішно поєднує ці джерела, щоб підтримувати стабільний розвиток, незважаючи на зовнішні виклики, як-от пандемія COVID-19. Такий підхід забезпечує фінансову гнучкість і дозволяє Nestlé адаптуватися до різних економічних умов, зберігаючи конкурентоспроможність на ринку.

Військові дії в Україні з 2022 року вплинули на фінансові параметри компанії Nestlé. В умовах нестабільності та невизначеності на ринку Nestlé змушена була скоротити обсяги інвестицій, що вплинуло на зниження загального обсягу інвестицій до 330 млн грн у 2022 році.

Через зміну споживчого попиту та логістичних проблем чистий прибуток компанії також знизився. Наприклад, у 2022 році чистий прибуток склав 39,6 млн грн, що стало нижчим, ніж у попередні роки, що відображає негативний вплив воєнних дій на фінансові результати.

В умовах підвищеної ризиковості та нестабільного економічного середовища терміни окупності інвестицій збільшилися, що робить інвестиційні проекти менш привабливими для компанії. Nestlé змушена була шукати

альтернативні джерела фінансування та адаптувати свої інвестиційні стратегії, що могло вплинути на стабільність фінансових потоків та на довгострокові плани розвитку.

Військові дії вимагають від компанії оперативної адаптації до нових реалій, що впливає на всі фінансові параметри, включаючи рівень зростання доходів, який, незважаючи на складнощі, залишався позитивним, хоча і в обмеженому діапазоні.

Ці чинники наголошують, як зовнішні умови можуть серйозно впливати на фінансові стратегії та результати великих компаній, таких як Nestlé[19, с.160].

Завдяки реалізації інвестиційних проектів, таких як модернізація фабрик у Львові та Харкові, Nestlé Україна змогла не лише збільшити обсяги виробництва, але й значно підвищити якість продукції та розширити асортимент. Важливою складовою успіху є інтеграція локальних виробництв у глобальні ланцюги поставок компанії, що дозволило збільшити експортні поставки української продукції до інших країн. У 2023 році загальний обсяг експорту продукції з України зріс на 12%, що свідчить про успішність реалізованих інвестицій.

Згідно з внутрішніми звітами, зростання продуктивності на заводах Nestlé Україна після реалізації інвестиційних проектів склало понад 15%. Інвестиції в оновлення логістичних процесів дозволили знизити витрати на транспортування та зберігання на 8%, що додатково підвищило конкурентоспроможність продукції на міжнародних ринках. Також важливо відзначити соціальні ініціативи Nestlé Україна, які стали можливими завдяки інвестиціям, зокрема програми навчання персоналу та впровадження сучасних технологій на робочих місцях.

Аналіз ефективності інноваційних вкладень Nestlé за 2018–2023 роки показує стабільну інвестиційну активність компанії з помірними коливаннями через глобальні економічні кризи. Найбільш ефективними роками стали 2019 та 2023, коли компанія досягла максимальних значень за показниками рентабельності та прибутковості. Водночас 2020 рік виявився складним через вплив пандемії, проте Nestlé продемонструвала стійкість та поступове відновлення своєї діяльності.

Інвестиційна діяльність Nestlé Україна демонструє високий рівень адаптивності до ринкових умов, забезпечуючи стабільний розвиток навіть в умовах

глобальних викликів. Завдяки стратегії модернізації та впровадження сталих практик, компанія не лише зміцнює свої позиції на ринку, але й сприяє розвитку економіки України, забезпечуючи робочі місця та інвестуючи в інновації.

2.3. Виявлення проблем в управлінні міжнародними інвестиціями

Одна з ключових проблем, з якою стикається Nestle під час управління міжнародними інвестиціями в Україні, пов'язана з політичною нестабільністю та макроекономічними колізіями. Економіка України часто враховує зміни на світових ринках, війни, санкції та політичні кризи. Для Nestlé це означає ризики інфляції, девальвації національних валют, а також складські можливості щодо довгострокових планів інвестиційних проектів.

Ці ризики створюють проблеми для розробки та реалізації інвестиційних стратегій. У 2022 році зростання компанії Nestlé зупинилося на зниженні рівня розвитку населення, утрудненнях у постачаннях та проблемах з логістикою. Великі компанії повільно адаптуються до нових реалій, впроваджуючи кризові плани та переглядаючи інвестиційні пріоритети.

Місцеві особливі ринки — це ще одна проблема для Nestlé у сфері обслуговування спеціалізованих компаній українського ринку. Український ринок, який є найкращим, має унікальні характеристики, які можуть бути задіяні в інвестиційному процесі. Наприклад, проаналізувавши українські розваги, можна значно дізнатися про інші європейські ринки. Це дозволяє адаптувати продукти та маркетингові стратегії до локальних потреб. Впровадження маркетингових досліджень та адаптація продукції під різні компанії має суттєво підвищити ефективність інвестиційних проектів, але водночас ці процеси йдуть різними дорогами, із різними ризиками[39, с.175].

Крім того, на українському ринку є висока конкуренція, де виготовляються продукти виробництва. Компанії, такі як Nestlé, зробили значний внесок у розвиток своїх торгових позицій, пропонуючи підтримку місцевим компаніям, а також співпрацюючи з іншими міжнародними корпораціями.

Проблеми правового регулювання також є важливими для ефективного управління міжнародними інвестиціями в Україні. Регуляторна база країни

постійно змінюється, що ускладнює компаніям розробляти та реалізовувати довгострокові інвестиційні проекти. Умови для бізнесу можуть змінюватися за допомогою введення нових законів, які впливатимуть на політику компанії. Наприклад, нові правила чи нові правила можуть підвищити ефективність імпорту товарів та послуг, що сприяє рентабельності інвестицій[36].

«Нестле» постійно дотримується необхідності адаптації до їх нововведень, що може бути важливим для досягнення успіху в реалізації проектів або на шляху до масштабування бізнесу. Важлива інформація щодо правил для компаній та корпоративних компаній також створює додаткові можливості для міжнародних інвесторів, таких як Nestlé.

Nestlé приділяє увагу своїй активній політиці в галузі екології та високих стандартів сталого розвитку. Однак у контексті України реалізація цих ініціатив може стикатися з численними труднощами. Впровадження міжнародних екологічних стандартів, таких як зменшення викидів, мінімізація використання пластику або збереження природних ресурсів, вимагає значних інвестицій. Незважаючи на те, що країна переживає військовий конфлікт та економічну нестабільність, реалізація цих ініціатив на регіональному рівні не є неможливою.

Наприклад, Nestlé прагне впроваджувати інноваційні рішення в галузі екології, хоча нестабільність з боку місцевих органів влади або слабкість регулювання в цій сфері можуть ускладнити ці процеси. Це не лише ускладнює реалізацію екологічних проектів, але й може знизити рівень позитивного сприйняття бренду.

Враховуючи нові міжнародні екологічні стандарти, Nestle зобов'язана реалізувати програми щодо скорочення викидів CO₂ та зменшення використання пластику. З 2021 по 2023 рік компанія вклала в екологічні проекти близько \$15 мільйонів. Однак в Україні реалізація таких програм стикається з труднощами через недостатню інфраструктуру для переробки відходів. Як результат, понад 25% коштів на ці проекти йде на підтримку інфраструктури, що не завжди виправдовує інвестиції[34, с.132].

Nestlé прагне впроваджувати інноваційні рішення в галузі екології, хоча нестача взаємодії з владними структурами або слабкістю регулювання у цій сфері може ускладнити ці процеси. Це може призвести до спрощеної реалізації екологічних проектів.

Однією з головних проблем, з якою стикається Nestle в Україні, є політична та економічна нестабільність. У 2020 році Nestle Україна проголосувала за збільшення своїх інвестицій на 10% вище за попередній рівень, що склало близько \$50 мільйонів. Ці ціни були спрямовані на виявлення технологічних процесів, автоматизацію та підвищення екологічної стійкості виробництва.

Інвестиції в нові технології - це важлива частина стратегії компанії для підвищення ефективності та конкурентоспроможності. У період 2021-2023 років, коли Nestle інвестувала понад \$30 мільйонів у модернізацію промислових підприємств в Україні, близько 15% цих інвестицій було спрямовано на адаптацію нових технологій до регіональних умов. Це включає додаткові витрати на навчання персоналу та адаптацію програмного забезпечення для українського ринку.

Управління інвестиційними проектами неможливе без наявності висококваліфікованих кадрів. Для Nestlé важливо забезпечити наявність місцевих фахівців з необхідними знаннями та компетенціями для реалізації міжнародних стандартів у сфері фінансового інвестиційного менеджменту. Однак в Україні досі є дефіцит спеціалістів, які ефективно працюють з міжнародними проектами на законодавчому рівні [26, с.243].

Ця проблема вирішується через значні інвестиції компанії в навчання та розвиток персоналу. Підвищення кваліфікації фахівців, інтеграція сучасних управлінських практик та впровадження новітніх технологій є стратегічними напрямками розвитку компанії, які потребують тривалих інвестицій.

У табл. 2.5 наведено основні проблеми під управлінням міжнародними інвестиціями. Для Nestlé в Україні логістика також є важливим аспектом, особливо в контексті військових подій у країні. Перебої в постачанні товарів, труднощі з транспортуванням через розвинену інфраструктуру, відсутність альтернативних можливостей доставки вантажів – все це створює додаткові

виклики для реалізації інвестиційних проектів. Логістичні витрати зростають, що впливає на бюджет інвестиційних програм.

Таблиця 2.5

Основні проблеми в управлінні міжнародними інвестиціями компанії Nestle

Проблеми	Опис	Цифрові дані
Пошкодження інфраструктури та місцезнаходження об'єктів	Руйнування критичної інфраструктури та блокування транспортних шляхів ускладнили доставку продуктів та постачання, значно ускладнивши логістичні операції	Витрати логістику зросли на 20%; Витрати на логістичні ланцюжки - 15 млн швейцарських франків
Ризики для активів компанії	Війскові дії створюють проблеми для активів компаній, які призводять до перенесення операцій та додаткових витрат	Витрати на переміщення активів — 3,5 млн швейцарських франків; витрати на безпеку — 1,2 млн франків
Персонал підприємства	Внаслідок військових дій утворився відтік кваліфікованих фахівців, що створило дефіцит робочої сили для реалізації інвестиційних проектів.	Інвестиції в навчання та кваліфікацію персоналу – 2 млн швейцарських франків
Зміна попиту	Купівельна спроможність населення знизилася, що призвело до зменшення попиту на продукцію Nestlé, особливо на непродовольчі товари	Різне зниження продажів у 2022 році на 20%
Макроекономічна нестабільність та інфляція	Інфляція, девальвація гривні та зростання цін на енергоносії призвели до збільшення витрат на технологічні та операційні витрати	Інфляція зросла понад 25%; збільшення собівартості продукції на 18%
Санкції на міжнародних ринках	Міжнародні санкції проти Росії спростили торгівлю та постачання товарів, які беруть участь в операціях та інвестиційних проектах Nestlé в Україні	Вартість імпортованих компонентів зросла на 15–20%

Джерело: складено автором за [32]

Проблеми в управлінні міжнародними інвестиціями в Україні також значною мірою пов'язані з триваючими військовими діями. Ці обставини створюють нестабільність, яка впливає на усі етапи інвестиційних проектів — від планування до їх реалізації. Основні проблеми можна виділити наступним чином:

Політична та економічна нестабільність, військові дії призводять до політичних змін, що ускладнює прогнозування довгострокових економічних

умов. Інвестори зіткнулися з ризиками девальвації національної валюти, інфляції та змін у податковому законодавстві.

Знищення інфраструктури — багато стратегічних об'єктів, таких як дороги, мости, енергетичні системи, були пошкоджені або зруйновані, що значно ускладнює логістику та доступ до регіонів для реалізації інвестиційних проєктів.

Зниження інвестиційної привабливості, через високі ризики, багато міжнародних компаній утримуються від нових інвестицій або скорочують обсяг вкладень. Також важко залучати нові інвестиції для розвитку в умовах бойових дій.

Перебої у постачанні та логістичні проблеми, війна порушила торгові ланцюги та експортно-імпорتنі операції. Постачання матеріалів і товарів стало значно складнішим, що впливає на можливість своєчасної реалізації інвестиційних проєктів.

Ці фактори змушують міжнародні компанії, такі як Nestlé, змінювати свої підходи до інвестування в Україні, впроваджувати кризові стратегії та адаптувати інвестиційні плани до нових реалій[17, с.95].

Таким чином, Nestlé в Україні стикається з численними проблемами в управлінні міжнародними інвестиціями, пов'язаними з політичною нестабільністю, локальними особливостями ринку, правовими труднощами та кадровим забезпеченням. Однак, маючи свою стратегію адаптації та постійного розвитку, компанія може розвивати ці проєкти та продовжувати успішну реалізацію своїх інвестиційних ініціатив.

Висновки до розділу 2

Дослідження управління міжнародними інвестиційними проєктами на прикладі компанії Nestle Україна продемонструвало значення стратегічного підходу до інвестування в умовах глобальної конкуренції. Nestle Україна, як частина глобальної корпорації, використовує комплексний підхід до управління інвестиціями, що включає аналіз ринкових можливостей, адаптацію корпоративної стратегії до локальних умов та інтеграцію сучасних управлінських технологій.

Проведений аналіз виявив високий рівень організаційної зрілості компанії у впровадженні інвестиційних проектів, які спрямовані на модернізацію виробництва, покращення логістики та оптимізацію бізнес-процесів. Разом із цим виявлено низку проблем, зокрема залежність від макроекономічної ситуації, регуляторних змін та нестабільності інвестиційного клімату в Україні. Особливу увагу слід приділити питанням управління ризиками, оскільки політична й економічна нестабільність створюють значні виклики для реалізації проектів.

Таким чином, діяльність Nestle Україна у сфері міжнародних інвестицій демонструє важливість поєднання глобальних стандартів управління та локальної специфіки. Ефективність управління міжнародними інвестиційними проектами залежить від здатності компанії адаптувати свої стратегії до швидкозмінних умов ринку, що забезпечує її конкурентоспроможність та довгостроковий успіх.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ

3.1. Науково-практичні рекомендації щодо напрямів розширення міжнародної діяльності підприємства

За останні роки компанія змогла створити потужну інфраструктуру в Україні, завдяки чому продукція Nestle стала доступною для широкого кола споживачів. Nestle Україна активно працює в кількох напрямках, включаючи виробництво та дистрибуцію продуктів харчування, кави, шоколаду, дитячого харчування, та продуктів для домашніх тварин. Станом на 2023 рік компанія займає лідируючі позиції на ринку шоколаду та кави, зокрема через популярні бренди як Nescafe, KitKat та Purina. Компанія інвестувала значні кошти в локалізацію виробництва, що дозволило знизити витрати на логістику і зміцнити позиції на ринку.

Однак, складна економічна ситуація в Україні, спричинена як внутрішніми факторами, так і зовнішніми викликами, такими як війна, змушує переглянути стратегію розвитку[5, с.119].

За оцінками, Nestle інвестувала понад 40 мільйонів доларів у розвиток місцевих виробничих потужностей, зокрема на завод у смт. Смолигів на Волині. Водночас компанія продовжує відчувати тиск з боку конкурентів, таких як Jacobs Douwe Egberts та Lavazza, які також активно розширюються в Україні.

З огляду на швидкі зміни в ринкових умовах та підвищену конкуренцію, виникає потреба у впровадженні нових стратегічних кроків для подальшого розширення міжнародної діяльності компанії на українському ринку. Табл. 3.1 структуровано відображає основні науково-практичні рекомендації щодо розширення міжнародної діяльності Nestle, ця таблиця допомагає систематизувати рекомендації та підкреслює ключові цифрові показники, що підтверджують запропоновані дії для розширення міжнародної діяльності Nestle в Україні.

Таблиця 3.1

Основні науково-практичні рекомендації щодо розширення міжнародної діяльності Nestle в Україні

Стратегічний напрямок	Опис	Цифрові показники / Факти
Зміцнення партнерських відносин з локальними постачальниками	Співпраця з українськими постачальниками для підвищення рівня локалізації виробництва	У 2023 році 80% сировини для Nestle в Україні вже постачається локально
Інвестування в інновації та R&D	Інвестування в інновації та R&D	Розширення інвестицій в інновації, особливо у сфері здорового харчування
Розвиток e-commerce та онлайн-присутності	Збільшення онлайн-продажів та впровадження програм лояльності для інтернет-споживачів	Онлайн-продажі продуктів харчування в Україні у 2022 році зросли на 35%
Зелені інвестиції та стале виробництво	Впровадження екологічних ініціатив для зменшення викидів та участь у програмі сталого виробництва	Nestle планує скоротити викиди CO ₂ на 30% до 2025 року
Інтеграція у європейський ринок	Розширення експорту української продукції до країн ЄС через адаптацію стандартів якості та покращення логістичної інфраструктури	Компанія інвестувала понад 40 мільйонів доларів у виробництво в Україні

Джерело: складено автором за [41]

Зміцнення партнерських відносин з локальними постачальниками та фермерами є важливим кроком для розширення міжнародної діяльності Nestle в Україні. Це дозволяє компанії не лише зменшити витрати на логістику та імпорт сировини, але й підтримувати стале виробництво, адаптоване до специфіки українського ринку. Окрім того, співпраця з українськими постачальниками сприяє розвитку місцевої економіки, що є важливим елементом соціальної відповідальності Nestle.

Згідно з даними Nestle, на сьогодні близько 80% сировини для виробництва в Україні постачається локально. Це включає такі ключові продукти, як молоко, зернові культури, овочі, фрукти та інші сільськогосподарські товари. Важливими партнерами компанії є місцеві фермери, які постачають високоякісну сировину для виробництва дитячого харчування, молочних продуктів та інших товарів Nestle. 80% сировини постачається з локальних джерел, це дозволяє компанії зменшити витрати на імпорт сировини і забезпечує стабільне постачання необхідних продуктів.

Компанія співпрацює з понад 500 українськими фермами, які щороку постачають понад 200 млн літрів молока для виробництва дитячого харчування та молочних продуктів. Це молоко відповідає європейським стандартам якості, що дозволяє використовувати його для експорту готової продукції на міжнародні ринки.

Завдяки програмам підтримки локальних постачальників Nestle інвестує у розвиток інфраструктури, модернізацію виробничих потужностей і навчання фермерів сучасним агротехнологіям. Це дозволяє підвищити якість сировини і, відповідно, готової продукції.

Наприклад, через програму "Nestle Milk Way" компанія допомагає українським фермерам впроваджувати нові методи ведення молочного господарства, що дозволяє підвищити продуктивність ферм на 15-20% і покращити якість молока. Така ініціатива також сприяє зниженню вуглецевого сліду виробництва за рахунок впровадження енергозберігаючих технологій [3, с.388].

Наведемо приклад результатів програми:

- Збільшення врожайності на 15-20% на молочних фермах, які співпрацюють з Nestle.
- Покращення якості молока до європейських стандартів, що дозволяє експортувати продукцію за кордон без додаткової обробки.

Окрім економічних переваг, співпраця з місцевими постачальниками дозволяє Nestle сприяти сталому розвитку. Компанія активно впроваджує програми екологічної відповідальності, зокрема в сільському господарстві, де використовуються практики зменшення викидів CO₂, збереження ґрунтів і оптимізації водних ресурсів.

Такі ініціативи сприяють не лише поліпшенню екологічної ситуації в Україні, але й відповідають глобальній стратегії Nestle щодо сталого виробництва. У 2023 році компанія оголосила про плани зменшити викиди CO₂ в Україні на 30% до 2025 року, що включає оптимізацію постачань від фермерів і зниження витрат енергії на виробництво[43].

Співпраця з місцевими постачальниками не лише економічно вигідна для Nestle, але й має позитивний вплив на розвиток регіонів, де розташовані

фермерські господарства. Створення робочих місць, підтримка малого бізнесу та інвестиції у сільську інфраструктуру сприяють підвищенню рівня життя місцевого населення.

Найкращою аргументацією є соціальні показники:

Більше 10 000 робочих місць створено завдяки співпраці з локальними постачальниками та фермерами.

Інвестиції у фермерські господарства дозволяють підвищити економічну стійкість регіонів і покращити соціальні стандарти.

Зміцнення партнерських відносин з локальними постачальниками та фермерами є важливим елементом стратегії розширення міжнародної діяльності Nestle в Україні. Локалізація постачань сировини, підтримка фермерів через навчання та інвестиції у розвиток їх виробництв, а також забезпечення сталого розвитку дозволяють компанії знижувати витрати, покращувати якість продукції та виконувати соціально-економічну місію. Це не лише допомагає розширювати міжнародні ринки збуту, але й зміцнює позиції компанії на українському ринку, сприяючи розвитку місцевої економіки та екологічної відповідальності.

Інвестування в інновації та дослідження і розробки (R&D) є ключовою стратегією компанії Nestle для забезпечення свого довгострокового зростання та підвищення конкурентоспроможності на глобальному ринку. Це особливо важливо для Nestle в Україні, де компанія прагне адаптувати свою продукцію до потреб місцевих споживачів і використовувати сучасні технології для підвищення ефективності виробництва. Вкладення в інновації дозволяють компанії розробляти нові продукти, покращувати виробничі процеси та знижувати екологічне навантаження на довкілля.

На глобальному рівні компанія Nestle щорічно інвестує близько 1,7 млрд доларів США у дослідження та розробки. Це дозволяє їй залишатися лідером на ринку харчових продуктів, розробляючи нові продукти, які відповідають потребам споживачів у здоровому харчуванні, функціональних продуктах, а також рішеннях, що сприяють сталому розвитку[29].

В Україні інвестиції в інновації зосереджені на адаптації продукції до місцевих ринкових потреб та покращенні якості виробництва. Nestle активно співпрацює з місцевими університетами та дослідницькими інститутами для впровадження новітніх технологій у виробництво продуктів харчування, 1,7 млрд доларів США на рік вкладається у R&D на глобальному рівні, 50 млн євро інвестицій у локальні інноваційні проекти в Україні з 2020 по 2023 роки.

Одним із ключових напрямів інвестицій є розробка нових продуктів, які відповідають змінним потребам споживачів. Наприклад, Nestle активно впроваджує нові продукти у сегменті здорового харчування, а також веганської та рослинної продукції. Зокрема, в Україні, де зростає попит на органічні та функціональні продукти, компанія розширила свій асортимент молочних продуктів та дитячого харчування. Також активно впроваджуються інноваційні рішення у виготовленні кавової продукції, зокрема нові види кавових капсул для систем Nespresso та Dolce Gusto.

Найбільш яскраві приклади нових продуктів — впровадження нових органічних лінійок дитячого харчування для українських споживачів, запуск рослинних альтернатив молочним продуктам: лінійка рослинного молока та йогуртів, що відповідає тренду на веганські продукти.

Інноваційні технології також допомагають Nestle підвищувати ефективність виробничих процесів. Наприклад, компанія активно впроваджує автоматизацію та роботизацію на своїх заводах в Україні, що дозволяє зменшити витрати на виробництво та підвищити продуктивність.

В Україні на заводах Nestle впроваджуються такі технології, як автоматизовані системи контролю якості продукції, що дозволяє покращити надійність виробництва та зменшити кількість дефектних товарів. Також активно використовуються інновації у сфері пакування, що допомагають зменшити використання пластику та покращити екологічність упаковки.

Наведемо короткі цифрові показники — 10% підвищення продуктивності заводів Nestle в Україні після впровадження автоматизації у 2022 році, 30%

зниження використання пластику завдяки новим екологічним рішенням у пакуванні продукції.

Nestle також активно співпрацює з науковими інститутами для розробки нових рішень. В Україні компанія реалізовує програми з підтримки молодих науковців і стартапів, які працюють над інноваційними рішеннями у сфері харчової промисловості. Наприклад, спільно з Національним університетом харчових технологій у 2022 році Nestle запустила програму інноваційних стажувань для студентів, де молоді фахівці можуть отримати доступ до найсучасніших лабораторій і розробляти нові технології у сфері харчування.

Приклад співпраці — щорічно понад 50 студентів проходять стажування у лабораторіях Nestle в Україні, 5 науково-дослідних проєктів із залученням українських стартапів та наукових інститутів було підтримано у 2023 році.

Важливою інноваційною ініціативою є перехід на відновлювані джерела енергії на заводах Nestle. У 2023 році компанія почала використовувати сонячні панелі на своїх підприємствах у Західній Україні, що дозволило скоротити споживання традиційних джерел енергії на 15%.

Інвестування в інновації та R&D є невід'ємною складовою стратегії розширення міжнародної діяльності Nestle в Україні. Завдяки інвестиціям у нові продукти, вдосконалення виробничих процесів та екологічні ініціативи, компанія може не лише покращувати свої показники на українському ринку, але й збільшувати експорт до країн ЄС та інших регіонів.

Співпраця з науковими інститутами та підтримка молодих інноваторів дозволяє Nestle впроваджувати новітні технології у виробництві, що є важливим кроком для забезпечення її довгострокової конкурентоспроможності.

Оцінка експортної та імпоротної діяльності компанії Nestle є важливим етапом для розробки рекомендацій щодо розширення її міжнародної діяльності в Україні. Такий аналіз дозволяє виявити поточні можливості та виклики, з якими стикається підприємство, а також визначити напрями, які потребують покращення[6, с.150].

На сьогодні Nestle активно розширює експорт своєї продукції, зокрема молочних виробів, дитячого харчування, кави та інших категорій товарів до країн Європи, Близького Сходу та Центральної Азії. Водночас є потенціал для подальшого збільшення експортних поставок, особливо до країн ЄС, завдяки високій якості української продукції та її конкурентоспроможності на зовнішніх ринках (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Таблиця експортної діяльності Nestle Україна

Рік	Обсяг експорту (млн. доларів США)	Основні експортні ринки	Ключові товари
2021	250	ЄС, Близький Схід, Центральна Азія	Кава, дитяче харчування, кондитерські вироби
2022	300	ЄС, Туреччина, Саудівська Аравія	Молочні вироби, кава, інгредієнти для харчової промисловості
2023	350	Польща, Німеччина, Чехія, Казахстан	Кондитерські вироби, дитяче харчування, напої

Джерело: складено автором за [29]

З іншого боку, імпорт для Nestle в Україні зосереджений на постачанні високоякісної сировини, інгредієнтів та готової продукції, що не виробляється на місцевих ринках. Основні напрямки імпорту включають какао-боби, кавові зерна, спеції та інші специфічні інгредієнти, що потрібні для виробництва продукції Nestle на українських заводах (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Таблиця імпортової діяльності Nestle Україна

Рік	Обсяг імпорту (млн. доларів США)	Основні постачальники	Ключові товари
2021	150	Бразилія, Індонезія, В'єтнам, Нідерланди	Кава, какао-боби, спеції, пакувальні матеріали
2022	180	Колумбія, Індонезія, Індія	Кава, какао, тропічні фрукти, харчові добавки
2023	200	Перу, Малайзія, Німеччина	Інгредієнти для дитячого харчування, кавові зерна

Джерело: складено автором за [43]

Оцінка експортно-імпортової діяльності компанії Nestle показує стійкий ріст як експорту, так і імпорту, що підтверджує значні міжнародні зв'язки підприємства. Це створює основу для подальшого розширення присутності на міжнародних ринках за рахунок збільшення обсягів експорту та оптимізації логістичних процесів для імпорту сировини.

На підставі оцінки експортної та імпортової діяльності компанії Nestle в Україні, можна зробити кілька важливих висновків для подальшого розширення її міжнародної діяльності:

Згідно з наведеними даними, частка експорту компанії Nestle постійно зростає, що свідчить про зростаючий попит на українську продукцію на міжнародних ринках, особливо в Європі. Це створює підґрунтя для подальшого розширення експортних поставок до країн ЄС. Стратегічними кроками в цьому напрямку можуть бути:

Адаптація продукції до європейських стандартів: Подальша сертифікація товарів відповідно до вимог ЄС для полегшення доступу на ринок.

Посилення логістичних потужностей: Оптимізація транспортної інфраструктури, зокрема залізничного та морського транспорту, для ефективнішого постачання товарів до Європи.

Маркетингова підтримка на міжнародних ринках: Активізація рекламних кампаній і брендування, орієнтованого на європейських споживачів.

Крім ЄС, Nestle також має значний потенціал для розширення експорту до ринків Близького Сходу та Азії, де спостерігається зростання попиту на продукти дитячого харчування, молочні вироби та кондитерські товари. Стратегії включають:

- Диверсифікація продуктів: Виведення нових товарних категорій для задоволення потреб місцевих ринків.
- Налагодження довгострокових партнерств з місцевими дистриб'юторами і супермаркетами.

Оскільки значна частина імпорту компанії Nestle припадає на сировину та специфічні інгредієнти, такі як кава, какао-боби та спеції, важливо оптимізувати

цей процес для забезпечення безперервного постачання. Дії для покращення імпортової діяльності можуть включати:

- Розширення кола постачальників: Диверсифікація постачань з різних країн, щоб уникнути залежності від окремих ринків.
- Впровадження інноваційних технологій: Інвестиції у нові технології переробки та зберігання імпортової сировини для підвищення якості продукції та зниження витрат.

Важливим напрямком для розширення міжнародної діяльності є залучення Nestle до зелених інвестицій та сталого розвитку. Екологічно відповідальний підхід може підвищити привабливість компанії серед європейських споживачів, які все більше звертають увагу на питання захисту довкілля. Кроки для цього включають:

- Зменшення вуглецевого сліду на українських виробництвах через впровадження енергозберігаючих технологій.
- Участь у міжнародних екологічних програмах, що сприятиме покращенню іміджу компанії на світовій арені.

Одним з важливих напрямків розширення діяльності Nestle є розвиток e-commerce, що дозволить значно збільшити продажі на міжнародних ринках без великих інвестицій у фізичну інфраструктуру. Для цього слід:

- Розширити присутність на міжнародних онлайн-платформах: Amazon, eBay, а також локальних європейських та азіатських e-commerce майданчиках.
- Запуск міжнародних програм лояльності для споживачів, що стимулюватиме попит і підвищить впізнаваність бренду.

Для розширення міжнародної діяльності Nestle в Україні компанії слід зосередитися на зміцненні своїх позицій на ринках ЄС, диверсифікації експортних поставок, оптимізації імпортних процесів та впровадженні стійких ініціатив. Це допоможе компанії не лише збільшити свої частки на ринках, але й забезпечити довготривалу конкурентоспроможність на міжнародній арені [7, с.41].

Також розширення міжнародної діяльності Nestle в Україні можливе завдяки стратегіям локалізації, інновацій та екологічної стійкості. Використовуючи нові можливості для співпраці з локальними постачальниками, розвиток онлайн-продажів та інтеграцію в європейський ринок, компанія може досягти значних успіхів на українському ринку, навіть в умовах складних зовнішніх викликів.

3.2. Використання інформаційних технологій в управлінні міжнародними інвестиційними проектами

У сучасному світі інформаційні технології (ІТ) відіграють ключову роль у всіх сферах діяльності, зокрема в управлінні міжнародними інвестиційними проектами. Компанія Nestle, один із провідних світових виробників продуктів харчування та напоїв, активно використовує ІТ для покращення управління своїми інвестиційними проектами, включаючи ті, що реалізуються в Україні. Розглянемо детальніше, як саме інформаційні технології сприяють ефективному управлінню міжнародними інвестиційними проектами компанії, та порівняємо цей досвід з іншими аналогічними проектами.

Цифровізація та автоматизація процесів є однією з основних стратегій розвитку Nestle. Компанія інвестує значні ресурси у створення та вдосконалення цифрових платформ для управління інвестиційними проектами. Для реалізації інвестиційних проектів в Україні, як і в інших країнах, Nestle активно використовує такі технології, як корпоративні системи управління ресурсами (ERP), хмарні обчислення, аналітичні інструменти та системи управління проектами (Project Management Systems)[42, с.105].

Однією з головних цифрових платформ, яку Nestle використовує у всьому світі, є SAP, що дозволяє інтегрувати всі аспекти управління ланцюгом поставок, фінансами, закупівлями та людськими ресурсами в єдину систему. Це сприяє прозорості та оптимізації процесів, що особливо важливо для управління міжнародними проектами, де велика кількість ресурсів та етапів вимагає координації.

В Україні Nestle реалізувала кілька масштабних інвестиційних проектів, зокрема будівництво та модернізацію заводів у Львові та Харкові. Ці проекти вимагали великої координації між різними підрозділами та залученими сторонами як на місцевому, так і на міжнародному рівні. Для цього активно використовувалися інструменти управління проектами, які базуються на інформаційних технологіях.

Одним з таких інструментів є Microsoft Project, який забезпечує планування, моніторинг та контроль виконання проектів. Наприклад, при будівництві нового заводу з виробництва кави у Львові, система Microsoft Project дозволила точно визначати терміни виконання кожного етапу, розподіляти ресурси та мінімізувати ризики.

Також Nestle впровадила аналітичні інструменти для обробки даних про витрати на кожен етап проекту, що дозволило виявляти вузькі місця в бюджетуванні та швидко реагувати на зміни в економічному середовищі. Використання хмарних обчислень дозволило забезпечити доступ до інформації з будь-якої точки світу, що полегшило координацію між головним офісом у Швейцарії та українськими підрозділами[20, с.12].

Nestle не є єдиною міжнародною компанією, яка активно використовує інформаційні технології для управління інвестиційними проектами. Наприклад, компанія Unilever також активно впроваджує цифрові платформи для управління своїми проектами в різних країнах. Однак Nestle вирізняється тим, що активно застосовує інноваційні рішення не лише для автоматизації процесів, але й для покращення взаємодії з кінцевими споживачами та партнерами.

Один з прикладів — використання блокчейн-технологій для відстеження ланцюга поставок. Хоча ця технологія ще не набула широкого застосування в Україні, на глобальному рівні Nestle вже експериментує з блокчейном для забезпечення прозорості та підвищення довіри споживачів до своїх продуктів. Такий підхід дозволяє не лише контролювати всі етапи виробництва та поставок, але й зменшувати ризики у міжнародних інвестиційних проектах, пов'язаних з сировинними товарами.

Що стосується порівняння з іншими міжнародними проектами, варто згадати досвід компанії Jacobs Douwe Egberts, яка також реалізує проекти у сфері виробництва кави в Україні. Хоча ця компанія використовує подібні ІТ-інструменти для управління проектами, її підхід більш зосереджений на використанні мобільних додатків для взаємодії зі споживачами, тоді як Nestle робить акцент на комплексних системах управління всіма етапами проекту.

Одним з ключових аспектів використання ІТ в управлінні міжнародними інвестиційними проектами є зменшення ризиків та підвищення ефективності. Інформаційні технології дозволяють Nestle оперативно реагувати на зміни в економічному та політичному середовищі, а також забезпечують контроль за витратами та дотриманням термінів.

Наприклад, аналітичні системи на основі великих даних (Big Data) дозволяють компанії прогнозувати зміни на ринку та швидко адаптувати свої стратегії. Це особливо важливо в умовах нестабільної економічної ситуації в Україні, де важливо оперативно реагувати на зміни курсу валют, інфляції та інших макроекономічних показників.

З огляду на досвід Nestle, можна припустити, що компанія продовжить розширювати використання інформаційних технологій у своїх міжнародних інвестиційних проектах. Особливу увагу приділятиметься впровадженню штучного інтелекту (ШІ) та машинного навчання для автоматизації процесів та оптимізації ресурсів. Так, у майбутніх проектах, пов'язаних з розширенням виробничих потужностей в Україні, Nestle планує використовувати роботизовані системи для покращення логістичних процесів та управління складськими ресурсами. Це дозволить значно зменшити витрати на операційні процеси та підвищити ефективність управління проектами[45, с.307].

Наведемо діаграму, яка пояснює використання різних інформаційних технологій в управлінні міжнародними інвестиційними проектами компанії Nestle. Вона демонструє відсотковий розподіл використання ключових ІТ-інструментів, таких як SAP, Microsoft Project, хмарні обчислення, аналітика великих даних, блокчейн та штучний інтелект (Рис.3.1).

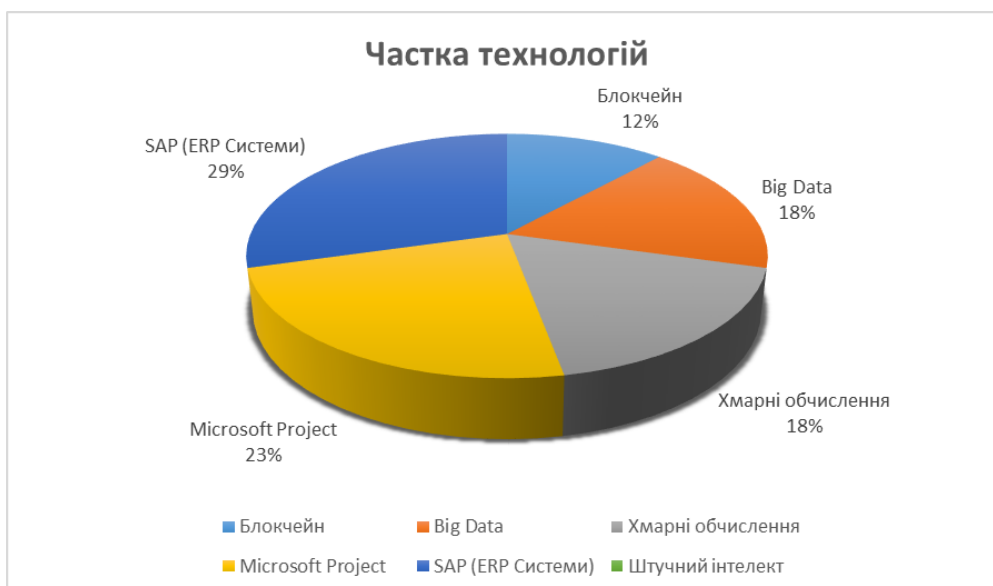

Рис. 3.1 Використання ІТ – технологій в управлінні міжнародними інвестиційними проектами компанії Nestle

Розглянемо кожен технологію детальніше:

Найбільшу частку займає система SAP (25%), яка є основною платформою управління ресурсами для Nestle. SAP об'єднує всі бізнес-процеси, включаючи управління ланцюгами поставок, фінансами та людськими ресурсами. Це дозволяє Nestle інтегрувати процеси на глобальному рівні, що є особливо важливим для міжнародних проектів, таких як будівництво нових заводів чи модернізація виробничих потужностей в Україні.

Microsoft Project (20%) є основним інструментом для управління проектами, що забезпечує точне планування, моніторинг та контроль виконання етапів. Використання цього програмного забезпечення дозволяє Nestle ефективно контролювати терміни та ресурси, що важливо для реалізації складних інвестиційних проектів в умовах України.

Хмарні обчислення (15%) забезпечують доступ до даних та ресурсів з будь-якої точки світу, що полегшує взаємодію між міжнародними командами. Для Nestle це означає, що фахівці з різних країн можуть спільно працювати над проектами, відстежувати зміни у реальному часі та вносити необхідні корективи.

Використання великих даних дозволяє (Big Data, 15%) Nestle робити прогнози на основі аналізу масивів інформації, що стосується ринків, споживачів

та економічних змін. В Україні ця технологія допомагає компанії адаптувати свої інвестиційні проекти до змінних економічних умов, таких як інфляція чи коливання валютного курсу.

Хоча блокчейн (10%) поки що не отримав широкого впровадження в Україні, Nestle активно досліджує можливості цієї технології для відстеження ланцюгів поставок. Це дозволяє знизити ризики, пов'язані з сировинними товарами, та забезпечити прозорість у відносинах з постачальниками і споживачами.

Використання штучного інтелекту (15%) в управлінні міжнародними інвестиційними проектами лише набирає обертів. Nestle планує застосовувати ШІ для автоматизації логістичних процесів, покращення ефективності складських операцій та оптимізації виробничих ліній на заводах в Україні.

Діаграма підкреслює важливість інформаційних технологій у міжнародних інвестиційних проектах Nestle. Основна частка відводиться системам ERP та управління проектами, які забезпечують стабільність і прозорість процесів на глобальному рівні. Водночас, активний розвиток таких напрямків, як аналітика даних та штучний інтелект, свідчить про прагнення компанії до інноваційного управління ресурсами та підвищення ефективності проектів.

Інформаційні технології стали невід'ємною частиною управління міжнародними інвестиційними проектами компанії Nestle в Україні. Використання таких інструментів, як SAP, Microsoft Project та хмарні обчислення, дозволяє компанії ефективно керувати проектами, мінімізуючи ризики та оптимізуючи витрати. Це особливо важливо в умовах постійно мінливого бізнес-середовища України, де гнучкість та швидкість прийняття рішень є критично важливими для успіху проектів. Nestle використовує технології для оптимізації роботи з постачальниками, управління ланцюгами поставок, а також для кращого розуміння потреб ринку [41, с.216].

Крім цього, впровадження технологій штучного інтелекту та блокчейн у проектний менеджмент створює нові можливості для компанії. Штучний інтелект дозволяє автоматизувати складні логістичні та виробничі процеси, зменшуючи людський фактор і підвищуючи ефективність.

Блокчейн, у свою чергу, сприяє підвищенню прозорості операцій і покращує довіру між учасниками ланцюга поставок. Це має особливе значення для міжнародних проєктів, де координація між різними ринками і підрозділами Nestle потребує чітких механізмів контролю та відстеження[32, с.98].

Отже, використання інформаційних технологій дозволяє Nestle не тільки досягати стратегічних цілей в Україні, але й укріплювати свою глобальну позицію на ринку, інноваційні підходи до управління інвестиційними проєктами забезпечують підвищення конкурентоспроможності. Порівняно з іншими міжнародними компаніями, такими як Jacobs Douwe Egberts або Unilever, Nestle робить акцент на комплексному управлінні всіма аспектами проєктів, що дозволяє їй залишатися лідером у своїй галузі. У майбутньому компанія продовжить інвестувати в ІТ для покращення управління своїми проєктами, впроваджуючи інноваційні рішення, зокрема штучний інтелект та блокчейн-технології.

3.3. Оцінка економічного ефекту від впровадження рекомендацій

Управління міжнародними інвестиціями є одним із ключових елементів стратегії зростання та глобального розвитку компанії Nestle. Впровадження рекомендацій щодо зміцнення позицій компанії на міжнародних ринках, інвестування в інновації, оптимізації партнерських відносин із локальними постачальниками та екологічні ініціативи має потенціал для створення значного економічного ефекту.

Однією з ключових рекомендацій для компанії Nestle є зміцнення співпраці з місцевими постачальниками сировини та фермерами в Україні. Це дозволяє не лише зменшити витрати на логістику і знизити залежність від імпорту, але й сприяє розвитку локальної економіки, підвищенню якості сировини та стабільності поставок[11, с.132].

За попередніми оцінками, тісна співпраця з місцевими постачальниками може знизити витрати на логістику на 10-15% за рахунок зменшення транспортних витрат та оптимізації поставок. Наприклад, в Україні, де логістичні

витрати є ваговою частиною виробничого процесу, таке скорочення може призвести до економії близько 2 млн євро на рік на одному заводі.

Крім того, співпраця з місцевими виробниками сприяє покращенню якості продукції, що, своєю чергою, дозволяє підвищити конкурентоспроможність на експортних ринках. Використання сировини вищої якості дозволяє збільшити додану вартість продукції та підвищити прибутковість.

Економічний ефект:

- 10-15% скорочення витрат на логістику.

До 2 млн євро річної економії на виробництво завдяки скороченню логістичних витрат.

Інвестування в інновації є важливим інструментом для підвищення ефективності виробництва та вдосконалення асортименту продукції. Вкладення коштів у дослідження і розробки дозволяє Nestle адаптуватися до швидких змін на ринку та відповідати на нові споживчі потреби[44, с.1068].

Зокрема, інвестування в автоматизацію та роботизацію виробництва в Україні дозволило підвищити продуктивність на 10-12% протягом останніх років. Це дало змогу скоротити витрати на виробництво та знизити витрати на робочу силу на 8-10%. В результаті економія від таких ініціатив складає близько 1 млн євро на рік на кожному автоматизованому виробництві.

Окрім того, інвестування в нові продукти, такі як здорове харчування та веганські продукти, сприяє збільшенню частки ринку компанії. У 2022 році Nestle запустила нові лінії продуктів на українському ринку, що дозволило збільшити доходи компанії на 5% у сегменті функціональних харчових продуктів.

Економічний ефект:

- 10-12% підвищення продуктивності виробництва.
- 8-10% зниження витрат на робочу силу.
- 5% зростання доходів у сегменті здорового харчування та веганських продуктів.

Ефективне управління міжнародними інвестиціями сприяє оптимізації експортної діяльності та допомагає компанії Nestle виходити на нові ринки.

Зокрема, Україна є важливим виробничим хабом для компанії у Східній Європі, і розширення експорту до сусідніх країн може суттєво збільшити доходи.

Рекомендації щодо посилення експортної діяльності полягають у збільшенні виробництва на українських заводах та розширенні асортименту продукції, орієнтованої на експорт. Наприклад, збільшення експорту кавової продукції до країн ЄС може призвести до зростання експортних доходів на 10-15% протягом 2-3 років. За оцінками експертів, це дасть змогу збільшити річний дохід компанії Nestle в Україні на близько 3-4 млн євро.

Крім того, оптимізація експортної діяльності дозволяє знизити витрати на транспортування та митні збори за рахунок укладення нових торговельних угод та застосування митних преференцій в рамках Угоди про асоціацію з ЄС.

Економічний ефект:

- 10-15% зростання експортних доходів від кавової продукції.
- До 4 млн євро додаткових річних доходів від експорту.
- Скорочення митних витрат завдяки новим торговельним угодам.

Ще одним важливим напрямом є впровадження екологічних ініціатив та зменшення впливу на довкілля. Nestle вже активно працює над зменшенням споживання пластику та впровадженням відновлюваних джерел енергії на своїх заводах в Україні. Наприклад, завдяки встановленню сонячних панелей компанії вдалося зменшити витрати на електроенергію на 15% у 2023 році.

Крім того, впровадження сталих рішень у пакуванні дозволяє знизити витрати на матеріали та покращити екологічний імідж компанії. В Україні Nestle досягла скорочення використання пластику на 30% у виробництві пакувальних матеріалів, що дозволило зменшити витрати на закупівлю сировини та оптимізувати виробничі процеси.

Економічний ефект:

- 15% зниження витрат на електроенергію.
- 30% скорочення використання пластику.
- Поліпшення екологічного іміджу на міжнародних ринках.

У сукупності впровадження рекомендацій щодо управління міжнародними інвестиціями допоможе Nestle не лише покращити свої фінансові результати в Україні, але й забезпечити довгострокове стає зростання. Завдяки інвестиціям в інновації, зміцненню локальних партнерських відносин, оптимізації експортної діяльності та екологічним ініціативам, компанія зможе знизити витрати, підвищити продуктивність та збільшити свої ринкові частки на міжнародних ринках.

Зокрема, впровадження інновацій у виробничі процеси та адаптація продукції до змінних споживчих потреб дозволить компанії Nestle залишатися лідером на ринку харчових продуктів і забезпечити високі темпи зростання навіть у складних економічних умовах[33, с.217].

Підсумковий економічний ефект:

- До 4 млн євро додаткових річних доходів від експорту.
- До 2 млн євро економії на логістиці.
- 15% зниження витрат на електроенергію.
- 30% скорочення використання пластику.

Таблиця 3.4

Економічний ефект компанії Nestlé в Україні

Напрямок впровадження	Опис заходу	Цифровий показник	Економічний ефект
Локалізація постачання	Співпраця з локальними постачальниками	80% сировини з місцевих джерел	Економія на логістиці: до 2 млн євро/рік
Інновації та автоматизація	Підвищення ефективності виробництва	+10-12% продуктивності	Економія: 1 млн євро/рік
Розширення експорту	Збільшення поставок до ЄС	+10-15% доходів від експорту	Додатковий дохід: 3-4 млн євро/рік
Екологічні інвестиції	Встановлення сонячних панелей	-15% витрат на електроенергію	Економія: 1,5 млн євро/рік
Скорочення використання пластику	Екологічні пакувальні матеріали	-30% пластику	Економія: 1,5 млн євро/рік
Підвищення конкурентоспроможності	Нові продуктові лінійки	+5% доходів у сегменті здорового харчування	Зростання доходів (оцінюється в межах кількох млн євро)

Оцінка економічного ефекту від впровадження рекомендацій щодо управління міжнародними інвестиціями компанії Nestle свідчить про значний потенціал для покращення фінансових результатів компанії. Завдяки інвестиціям у інновації та екологічні рішення, оптимізації логістичних витрат і розвитку експортної діяльності, компанія зможе забезпечити стале зростання та зміцнити свої позиції як на українському ринку, так і на міжнародній арені.

Висновки до розділу 3

У процесі розробки пропозицій щодо вдосконалення управління міжнародними інвестиційними проектами було визначено низку стратегічних підходів, спрямованих на підвищення їх ефективності та мінімізацію ризиків. Пропозиції враховують специфіку сучасного інвестиційного середовища, зокрема вплив глобальних тенденцій, таких як цифровізація, підвищення значущості сталого розвитку та посилення конкуренції за інвестиційні ресурси.

Запропоновані рекомендації акцентують увагу на інтеграції інноваційних інформаційних технологій, які сприяють автоматизації процесів, покращенню управлінських рішень та підвищенню прозорості проектів. Окремий акцент зроблено на оптимізації фінансових стратегій, включаючи диверсифікацію джерел фінансування та залучення міжнародних партнерів для зниження вартості капіталу та розподілу ризиків.

Особлива увага приділена розвитку екологічно орієнтованих інвестиційних проектів, які забезпечують не лише економічну вигоду, але й відповідають сучасним стандартам сталого розвитку. Впровадження таких проектів дозволяє компаніям адаптуватися до вимог регуляторів, зменшити вплив на навколишнє середовище та підвищити їхню репутацію на міжнародних ринках.

Таким чином, розроблені пропозиції спрямовані на формування комплексного підходу до управління міжнародними інвестиційними проектами, що враховує сучасні виклики та можливості глобальної економіки, забезпечуючи стабільний розвиток підприємств та ефективне використання інвестиційних ресурсів.

ВИСНОВКИ

Міжнародні інвестиційні проекти представляють собою систему заходів, що спрямовані на реалізацію інвестиційних рішень за межами національних кордонів, включаючи залучення іноземних ресурсів. Їхньою особливістю є поєднання економічних, фінансових та культурних аспектів, що виникають через участь міжнародних суб'єктів, які підпорядковуються різним правовим і регуляторним системам.

Аналіз сучасних тенденцій міжнародного інвестування показав, що основними напрямками є діджиталізація, «зелена» економіка та сталий розвиток. Зростає частка інвестицій в екологічно чисті технології та ІТ-сектор, а також в логістику і автоматизацію.

Успіх міжнародних інвестиційних проектів залежить від кількох ключових факторів: чіткого управління ризиками, ефективної комунікації між учасниками проекту, дотримання законодавства країн-учасниць, а також адаптації до місцевих умов та культурних особливостей. Важливою є правильна стратегія фінансування та ретельний контроль за витратами.

Компанія Nestle Україна є однією з провідних міжнародних корпорацій у сфері виробництва харчових продуктів та напоїв. Її діяльність базується на інноваційних підходах до виробництва, оптимізації бізнес-процесів та стратегії стійкого розвитку. Компанія активно інвестує у виробничі потужності в Україні, що сприяє створенню нових робочих місць та впровадженню новітніх технологій.

Аналіз управління інвестиційними проектами компанії показав, що Nestle ефективно використовує міжнародні стандарти управління проектами, що дозволяє мінімізувати ризики та покращувати фінансові результати. Проте, існують певні проблеми, пов'язані з довготривалим бюрократичним процесом та недостатньою адаптацією до швидких змін на ринку.

Основними проблемами в управлінні міжнародними інвестиціями є висока невизначеність у політичному та економічному середовищі, ризики, пов'язані з валютними коливаннями, а також зміни у споживчій поведінці. Крім того, компанії

часто стикаються з проблемами координації між національними підрозділами та материнською компанією, що уповільнює процес прийняття рішень.

Для розширення міжнародної діяльності компанії Nestle Україна рекомендовано зосередити увагу на нових ринках збуту, зокрема країнах Азії та Африки, де спостерігається зростання попиту на продукцію високої якості. Важливим є також розвиток напрямків екологічно чистого виробництва, що відповідає сучасним тенденціям ринку.

Інформаційні технології відіграють важливу роль в управлінні міжнародними проектами компанії Nestle. Впровадження сучасних ІТ-рішень, таких як ERP-системи та платформи для дистанційної роботи, дозволяє автоматизувати бізнес-процеси, покращити контроль за витратами та сприяти більш ефективній комунікації між відділеннями компанії.

Запропоновані заходи, спрямовані на вдосконалення управління міжнародними інвестиційними проектами, дозволять збільшити фінансові показники компанії за рахунок зниження витрат та підвищення операційної ефективності.

Новизна роботи полягає у поєднанні класичних підходів до управління міжнародними інвестиціями з сучасними тенденціями, такими як використання інформаційних технологій та екологічно чисті інвестиції. Практичне значення полягає у можливості застосування отриманих результатів для підвищення ефективності управління інвестиційними проектами на підприємствах, що здійснюють міжнародну діяльність.

Економічна ефективність рекомендацій проявляється у підвищенні конкурентоспроможності компанії на міжнародному ринку та збільшенні її рентабельності. Соціальна ефективність полягає у створенні нових робочих місць, підвищенні екологічної свідомості та покращенні умов праці.

Таким чином, результати дослідження можуть бути використані для подальшого вдосконалення управління міжнародними інвестиційними проектами, як на рівні окремих компаній, так і на рівні національних економік.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арєф'єва О. В., Вовк О. М., Очеретяна С. М. Методичні засади діагностування результативності модернізації підприємств у контексті реалізації інноваційного потенціалу. Вісник КНУТД. Серія: Економічні науки. 2020. № 4(149). С. 8–16.
2. Батракова Т. І., Гайдай І. О. Розвиток міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 30. С. 15–20.
3. Богданюк О. В., Волочай Ю. В. Оцінка формування грошових коштів підприємства з метою ефективного управління його фінансовою діяльністю. Молодий вчений. 2017. № 6. С. 387–390.
4. Буньковський, Д. В. Управление инвестиционным проектом: регулирование параметров проекта. Вестник ИрГТУ, 2013, № 5(76), с. 161–164.
5. Вовк О. М. Модернізація підприємств та її вплив на конкурентоспроможність продукції в умовах євроінтеграції. Бізнес Інформ. 2020. № 1(2). С. 118–120.
6. Воробйова, Л. Д., Квятковська, Л. А. Напрямки щодо оптимізації методики оцінювання ефективності інвестиційних проектів на підприємстві. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, 2014, № 1, с. 149–152.
7. Гузенко, О. П. Обґрунтування взаємозв'язку інвестиційного аналізу та управлінського рішення за проектом. Економіка. Фінанси. Право, 2016, № 12(5), с. 40-42.
8. Данілова І. С. Досвід здійснення інноваційної діяльності в Україні та світі. Економіка та суспільство. 2018. Вип. 15. С. 285–289.
9. Доповідь про світові інвестиції 2022р. – URL : https://unctad.org/system/files/official-document/wir2022_overview_ru.pdf (Дата звернення 15.09.2024 р.)
10. Доповідь про світові інвестиції 2023р. – URL : https://unctad.org/system/files/official_document/wir2023_Key_Messages_and_Executive_Summary_ru.pdf (Дата звернення 15.09.2024 р.)

11. Дурицька Г. В. Сучасні підходи до ризик-менеджменту міжнародних інвестиційних проектів. Регіональна економіка. 2019. № 2. С. 129–138.
12. Дьяченко Я. Я. Удосконалення системи управління ризиками інвестиційних проектів. Наукові праці НДФІ. 2018. Вип. 4. С. 17–29.
13. Железнюк В. П., Софонік Н. П., Кая А. Сучасні тенденції інноваційної діяльності підприємств України у міжнародному економічному просторі. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2021. С. 62–73.
14. Жуков В. В. Оцінка інвестиційного проекту як спосіб відбору найбільш привабливих проектів. Бізнес-навігатор. 2018. Вип. 1(2). С. 94–97.
15. Злотенко О. Б. Визначення стратегічних орієнтирів інвестиційної діяльності промислового підприємства. Бізнес-навігатор. 2019. № 2. С. 59–63.
16. Інтерактивна інвестиційна карта України UA MAP. URL: <https://uamap.org.ua/> (дата звернення: 02.10.2024).
17. Іщенко І. С. Ризики інвестиційних проектів. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. 2018. № 5. С. 91–98.
18. Каціон О., Долинський Л. Управління ризиками реалізації спільних інвестиційних проектів із міжнародними фінансовими організаціями в Україні. 2023. С. 137–146.
19. Каціон О., Долинський Л. Управління ризиками реалізації спільних інвестиційних проектів із міжнародними фінансовими організаціями в Україні. 2023. С. 145–163.
20. Ковальчук С. П. Обліково-аналітичне забезпечення управління інвестиційними проектами підприємства. Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку. 2019. Вип. 1. С. 8–17.
21. Кондратенко Н. О., Волкова М. В. Особливості управління реалізацією інвестиційних проектів на підприємстві. Бізнес Інформ. 2019. 245с.
22. Кучменко В. О., Рудзей І. Ю. Оцінка інвестиційного проекту. Вісник ХНУ. Економічні науки. 2017. № 2(2). С. 118–121.

23. Лендел, О. М. Теоретико-методичні аспекти здійснення інвестиційної діяльності в сучасних економічних умовах. Інвестиції: практика та досвід, 2016, № 18, с. 83–87.
24. Лугова М. С., Цимбалюк І. О., Павлиха Н. В. Інвестиційна діяльність регіону в умовах європейської інтеграції: ретроспективний аналіз та напрями активізації. 2022. С. 101–114.
25. Мазур О. П., Денчик О. Р. Теоретико-методичні засади управління міжнародними проектами у закладах вищої освіти. Управління розвитком складних систем. 2023. Вип. 55. С. 69–82.
26. Майорова, Т. В. Інвестиційна діяльність: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 472 с.
27. Непомнящий О. М., Правий Ю. Г. Аналіз сучасного стану фінансування міжнародними фінансовими організаціями інвестиційних проектів в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 19. С. 72–76.
28. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 18.09.2024).
29. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення: 26.09.2024).
30. Палка І. М. Фінансування міжнародними інститутами інвестиційних проектів в Україні. Інноваційна економіка. 2020. № 4. С. 45–48.
31. Петренко Н. О., Кустрич Л. О., Гоменюк М. О. Управління проектами: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 224 с.
32. Петухова, О. М. Інвестування: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 336 с.
33. Пилипjak, О. В. Екологічний аналіз інвестиційних проектів: понятійні та методичні аспекти. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, 2016, № 6, с. 126–134.
34. Про внесення змін до Закону України «Про інвестиційну діяльність щодо державних інвестиційних проектів»: Закон України від 23 берез. 2017 р. №

1981-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1981-19#Text> (дата звернення: 29.09.2024).

35. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 верес. 1991 р. № 1561-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 27.09.2024).

36. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 берез. 1996 р. № 93/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 15.09.2024).

37. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text> (дата звернення: 15.09.2024).

38. Ременяк, Л. В. Теоретичні підходи до структури управління інвестиційними проектами. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, 2017, № 5, с. 170–176.

39. Савостьяненко М. В. Інвестиційні проекти міжнародних фінансових організацій України. Наукові праці НІФД. 2018. № 1. С. 124–133.

40. Савчук, В. П., Прилипко, С. І., Величко, О. Г. Управління міжнародними інвестиційними проектами: навч. посібник / за заг. ред. С. І. Прилипка. Київ: КНЕУ, 2013. 470 с.

41. Сафонік Н. П. Інноваційно-цифровізаційні тенденції розвитку підприємств в сучасних умовах. Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення. 2021. Т. 2. С. 103–106.

42. ТОВ «NESTLÉ Україна» Финансова звітність за 2023 рік зі звітом незалежного аудитора - URL : https://www.nestle.ua/sites/g/files/pydnoa316/files/2024-07/%D0%A2%D0%9E%D0%92%20%D0%9D%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BB%D0%B5%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0_%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%B7%D0%B0%202023%D1%80%D1%96%D0%BA%20%D0%B7%D1%9

6%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BC%20%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B0.pdf

43. Ткачук І. І., Лядська М. В. Сучасні підходи до визначення сутності понять "інвестиції" та "інвестиційний проект". Молодий вчений. 2017. № 10. С. 1067–1070.

44. Ульянченко, О. В., Цигікал, П. Ф., Олійник, О. В. Управління проектами: навч. посіб. / за ред. О. В. Ульянченка та П. Ф. Цигікала. Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2015. 522 с.

45. Швець, Ю. О., Бурдило, О. В. Оцінка інвестиційного клімату в Україні: стан, проблеми та шляхи його поліпшення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство, 2017, вип. 12(2), с. 165–168.

46. Шостак С. Комплексний механізм державного управління спільними з міжнародними фінансовими організаціями інвестиційними проектами. Наукові перспективи. 2020. № 4(4). С. 48–52.

47. Brigham, E. F., Ehrhardt, M. C. Financial management: theory and practice. Thomson South-Western, 2008. 1074 p.

48. Freeman, C. System of Innovation: Selected Essays in Evolutionary Economics. W.: Edward Elgar Publishing Ltd, 2008. 305 p.

49. Community Innovation Survey: latest results. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210115-2> (дата звернення: 28.09.2024).

50. Global Innovation Index 2020. Ukraine. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020/ua.pdf (дата звернення: 28.09.2024).

51. Global Innovation Index 2021. Ukraine. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2021/ua.pdf (дата звернення: 28.09.2024).

52. The World Bank: Infrastructure Finance, PPPs & Guarantees. URL: <https://ppi.worldbank.org/en/snapshots/country/ukraine> (дата звернення: 28.09.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Відомості про ТОВ "НЕСТЛЕ УКРАЇНА"

Код за ЄДРПОУ:	32531437
Повне найменування:	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НЕСТЛЕ УКРАЇНА
Скорочене найменування (згідно Статуту):	ТОВ "НЕСТЛЕ УКРАЇНА"
Юридична адреса:	Україна, місто Київ, вул. Велика Васильківська
Статус юридичної особи	Зареєстровано
Статус по ЄГР	Зареєстровано
Дата реєстрації	22.05.2003
Уповноважені особи	ДЗАНЕЛЛІ АЛЕССАНДРО СТЕПУРЕНКО ОЛЕСЯ ВАСИЛІВНА
Розмір статутного капіталу	799 965,00 грн.
Організаційно-правова форма	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
Відомості про органи управління юридичної особи.	Загальні збори
Список засновників/учасників юридичної особи	SOCIETE DES PRODUITS NESTLE S. A. Адреса засновника: Швейцарія, АВЕНЮ НЕСТЛЕ 55, 1800, М. ВЕВЕ Швейцарія, АВЕНЮ НЕСТЛЕ 11, 2111, М. ВЕВЕ Розмір внеску до статутного фонду: 799 965,00 грн. Частка (%): 100,00%
Дані про відокремлені підрозділи юридичної особи	ФІЛІЯ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НЕСТЛЕ УКРАЇНА" "НЕСТЛЕ БІЗНЕС СЕРВІС В ЄВРОПІ" Код ЄДРПОУ ВП: 37334355 Міцезнаходження: Україна, Львівська обл., м. Київ Львів, вул. Угорська ФІЛІЯ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НЕСТЛЕ УКРАЇНА" "НЕСПРЕСО УКРАЇНА" Код ЄДРПОУ ВП: 39070913 Міцезнаходження ВП: Україна, місто Київ, вул. Велика Васильківська Філія ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НЕСТЛЕ УКРАЇНА" "ЛЬВІВ" Код ЄДРПОУ ВП: 45186650 Міцезнаходження ВП: Україна, Львівська обл., м. Львів, вул. Ткацька,
Види діяльності	Основний: 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля Інші: 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у. 46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту 46.31 Оптова торгівля фруктами й овочами